

Tussenrapportage Kerncijfers Verslavingszorg 2016-2021

Landelijk Alcohol en Drugs Informatie Systeem

Tussenrapportage KERNCIJFERS VERSLAVINGSZORG 2016-2021

LADIS
LANDELIJK ALCOHOL EN DRUGS INFORMATIE SYSTEEM

Houten, maart 2023
© Stichting Informatie Voorziening Zorg

Inhoud

1.	Leeswijzer	6
2.	Gehele verslavingszorg	7
2.1	Uitgelicht	7
2.2	In het kort	7
2.3	Personen naar primaire problematiek	8
2.4	Trend primaire problematiek 2016-2021	9
2.5	Demografie	10
2.5.1	Jong en oud	10
2.5.2	Leeftijdverdeling naar primaire problematiek	10
2.5.3	Geslacht	11
2.6	Meervoudige problematiek	12
3.	Alcohol.....	13
3.1	Uitgelicht	13
3.2	In het kort	13
3.3	Trends en ontwikkeling van de hulpvraag.....	13
3.4	Jong en oud	14
3.5	Secundaire problematiek	15
3.6	Gebruik als bijmiddel	16
4.	Opiaten.....	17
4.1	Uitgelicht	17
4.2	In het kort	17
4.3	Trends en ontwikkeling van de hulpvraag.....	17
4.4	Jong en oud	19
4.5	Secundaire problematiek	20
4.6	Gebruik als bijmiddel	20
4.7	Methadon	21
5.	Cocaïne	22
5.1	Uitgelicht	22
5.2	In het kort	22
5.3	Trends en ontwikkeling van de hulpvraag.....	22
5.4	Jong en oud	23
5.5	Secundaire problematiek	23
5.6	Gebruik als bijmiddel	24

6.	Cannabis	25
6.1	Uitgelicht	25
6.2	In het kort	25
6.3	Trends en ontwikkeling van de hulpvraag.....	25
6.4	Jong en oud	27
6.5	Secundaire problematiek	28
6.6	Gebruik als bijmiddel	28
6.7	Soort cannabis	29
7.	Amfetamine	30
7.1	Uitgelicht	30
7.2	In het kort	30
7.3	Trends en ontwikkeling van de hulpvraag.....	30
7.4	Jong en oud	31
7.5	Secundaire problematiek	32
7.6	Gebruik als bijmiddel	32
8.	Ecstasy	33
8.1	Uitgelicht	33
8.2	In het kort	33
8.3	Trends en ontwikkeling van de hulpvraag.....	33
8.4	Jong en oud	34
8.5	Secundaire problematiek	35
8.6	Gebruik als bijmiddel	35
9.	GHB	36
9.1	Uitgelicht	36
9.2	In het kort	36
9.3	Trends en ontwikkeling van de hulpvraag.....	36
9.4	Jong en oud	37
9.5	Secundaire problematiek	38
9.6	Gebruik als bijmiddel	38
10.	Medicijnen	39
10.1	Uitgelicht	39
10.2	In het kort	39
10.3	Trends en ontwikkeling van de hulpvraag.....	39
10.4	Jong en oud	40
10.5	Secundaire problematiek	41
10.6	Gebruik als bijmiddel	41

11. Gokken	43
11.1 Uitgelicht	43
11.2 In het kort	43
11.3 Trends en ontwikkeling van de hulpvraag.....	43
11.4 Jong en oud	44
11.5 Secundaire problematiek	45
11.6 Gokken als nevenproblematiek.....	45
11.7 Survey gokken.....	46
12. Overig	47
12.1 Uitgelicht	47
12.2 In het kort	47
12.3 Internetgamen - in het kort.....	48
12.4 Nicotine - in het kort.....	48
Bijlage I: Deelnemende Instellingen	49
Colofon	50

1. Leeswijzer

Deze uitgave is een tussenrapportage van de Kerncijfers Verslavingszorg 2016-2021. In het najaar van 2023 volgt een volgende uitgave van de Kerncijfers Verslavingszorg met verrijkte en verbeterde data, waarbij tevens de cijfers van 2022 zijn aangevuld.

De afgelopen zes jaar konden geen cijfers worden gepubliceerd als gevolg van het ontbreken van een aanvullende wettelijke grondslag. Deze pauze heeft zijn tol geëist. De aangeleverde cijfers vanuit sommige instellingen vertoonden een onderregistratie. Oorzaken hiervoor zijn onder andere dat de verslavingsrecords minder goed worden ingevuld, dat een aantal instellingen het onderwerp problematiek op een andere plek of in een ander systeem heeft vastgelegd en de migratie naar andere systemen gedurende 'LADIS-pauze' een trendbreuk oplevert. Ook heeft de komst van het Zorg Prestatie Model (ZPM) ten tijde van deze pauze voor andere registratiesturing/-praktijk gezorgd waarbij het LADIS minder in beeld was.

Desondanks kan met de bijgevoegde uitgave een goed beeld van de bewegingen en trends in de aard en omvang van de zorgvraag binnen de verslavingszorg worden gepresenteerd.

In de loop van 2023 worden de gegevens van 2022 bij de instellingen opgevraagd en verwerkt in het LADIS. Daarbij wordt tevens de LADIS database verder verrijkt met gegevens vanuit andere bronnen van de verslavingszorginstellingen van de afgelopen jaren. Dat samen maakt dat in het najaar 2023 een verbeterde versie van de Kerncijfers over de jaren 2016-2022 kan worden gepubliceerd.

2. Gehele verslavingszorg¹

2.1 Uitgelicht

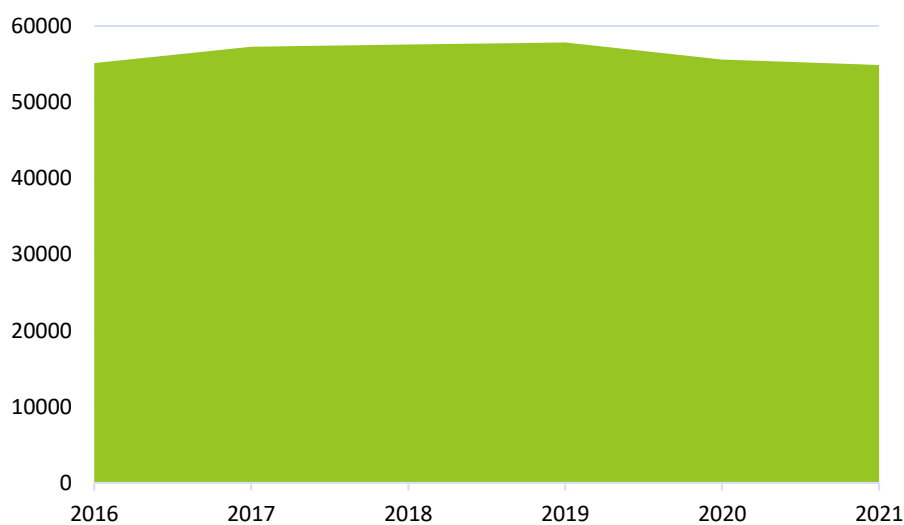
- Alcoholproblematiek is met een aandeel van 44% de grootste problematiek in de verslavingszorg.
- Er lijkt een lichte daling van het aantal cliënten en inschrijvingen na 2019 plaats te vinden. Een verklaring hiervoor die door verschillende instellingen wordt gegeven is dat COVID-19 pandemie toch een effect heeft gehad.
- Cannabis is na alcohol de meest voorkomende problematiek in de verslavingszorg; hoewel het onder jongeren (<25 jaar) de meest voorkomende problematiek is neemt de gemiddelde leeftijd iets toe en daalt het aandeel jongeren met een hulpvraag voor cannabis.

2.2 In het kort

tabel 1 Overzicht Gehele verslavingszorg 2021

Demografie	
Aantal hulpzoekers	54865
Aandeel man	74%
Aandeel vrouw	26%
Aandeel ongedifferentieerd	0%
Gemiddelde leeftijd	42
Aandeel 25-	10%
Aandeel 55+	21%
Problematiek	
Alleen hoofdproblematiek	68%
Ook neven problematiek	32%

figuur 1 Hulpvraag verslavingszorg: Aantal unieke cliënten 2016 – 2021

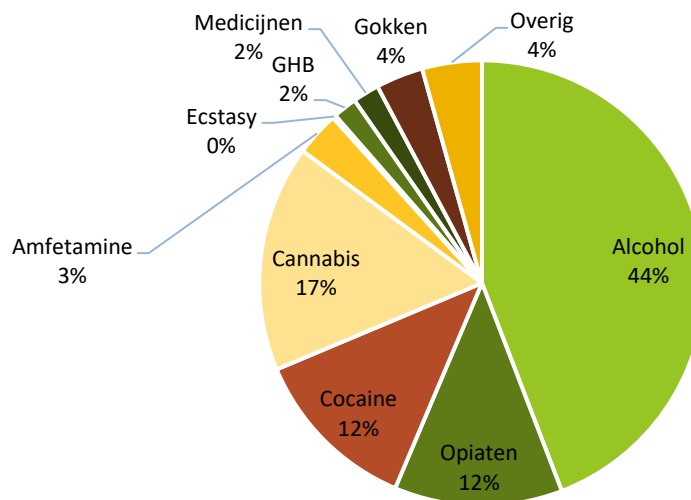
¹ Niet alle verslavingsinstellingen waren in staat alle benodigde gegevens aan te leveren (zie ook de inleiding en Bijlage 1). De absolute aantallen zijn een onderrapportage van het landelijke beeld. Er zijn geen aanwijzingen dat de gegevens van de ontbrekende instellingen invloed zullen hebben op de trends.

2.3 Personen naar primaire problematiek

tabel 2 Personen en contacten naar primaire problematiek 2021

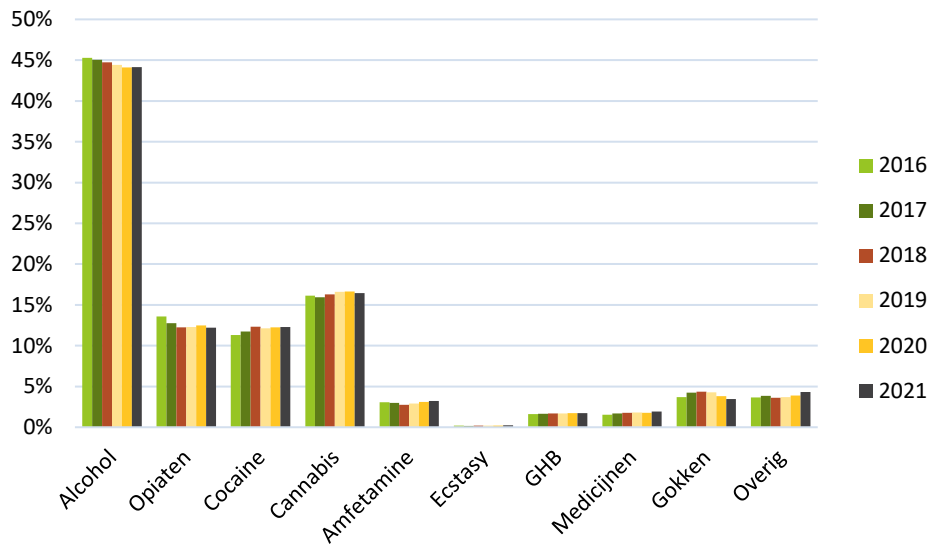
Primaire problematiek	Aantal personen in 2021	Aandeel problematiek	Verandering t.o.v. 2020
Alcohol	24231	44%	-1%
Opiaten	6698	12%	-4%
Cocaïne	6744	12%	-1%
Cannabis	9024	16%	-3%
Amfetamine	1766	3%	2%
Ecstasy	130	0%	10%
GHB	956	2%	0%
Medicijnen	1053	2%	7%
Gokken	1887	3%	-10%
Overig ²	2376	4%	10%
Totaal	54865	100%	-1%

figuur 2 Hulpvraag verdeling naar primaire problematiek 2021 (N=54.865)

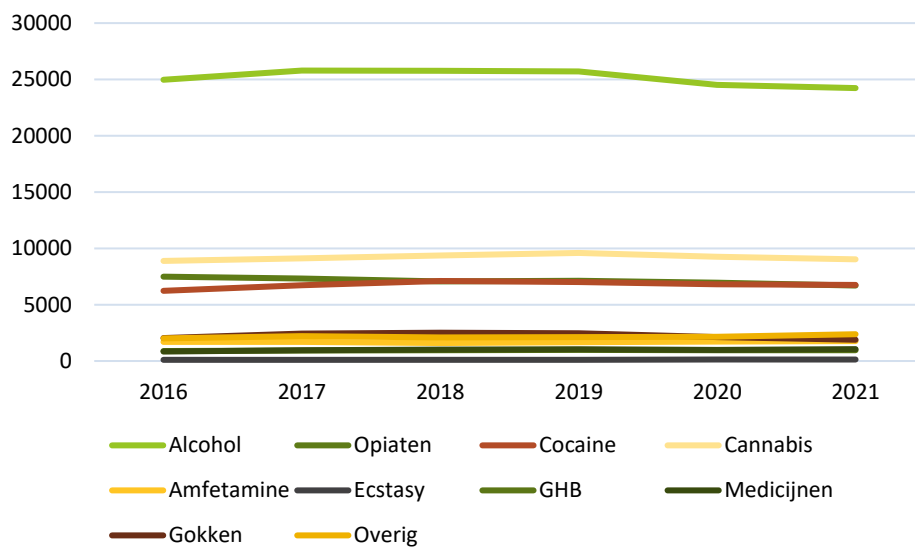
² Zie hoofdstuk 12 voor de verschillende problematieken die hier onder vallen. Het betreft naast overige middelen ook gedrag gerelateerde verslavingen anders dan gokken.

figuur 3 **Ontwikkeling hulpvraag naar aandeel (%) primaire problematiek 2006 - 2021**

2.4 Trend primaire problematiek 2016-2021

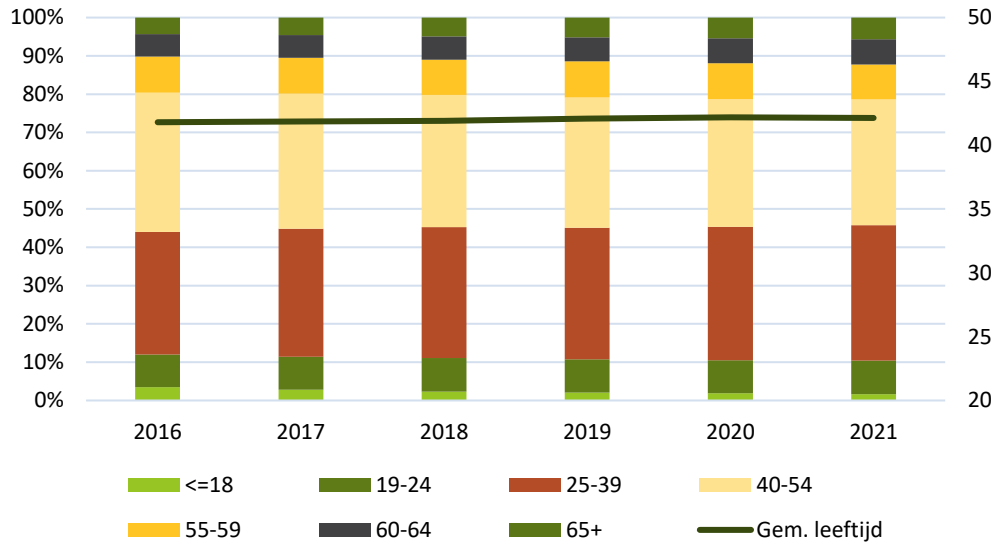
figuur 4 **Aantal hulpvragers naar primaire problematiek 2016-2021**

2.5 Demografie

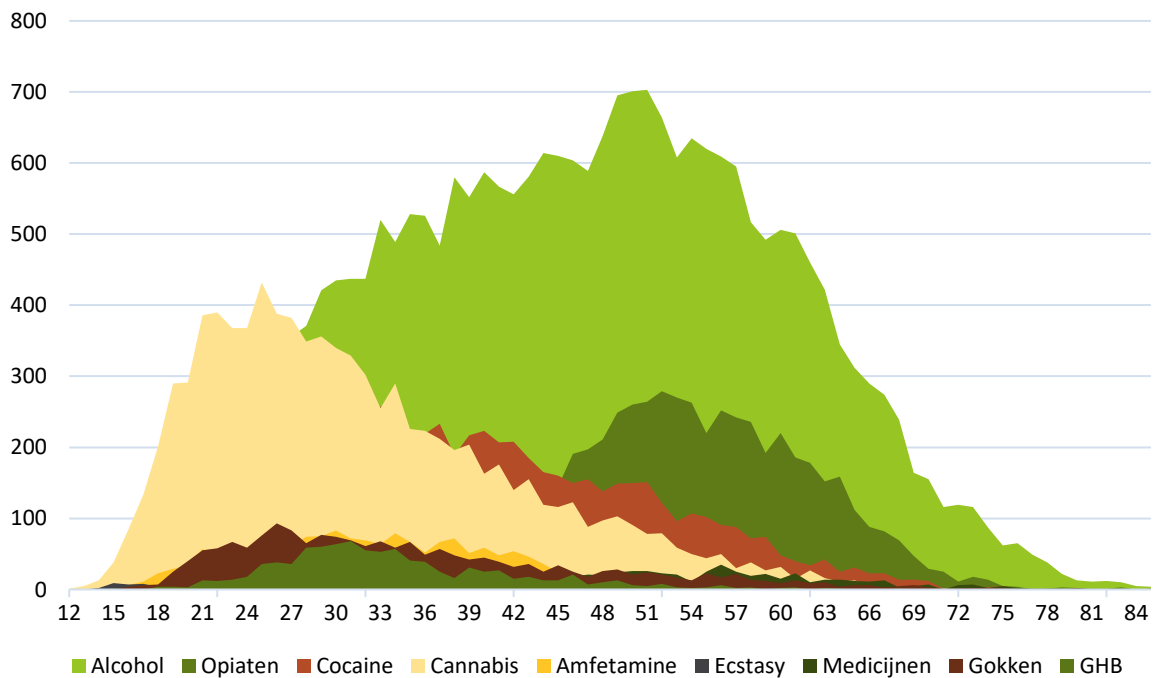
2.5.1 Jong en oud

figuur 5 Hulpvraag naar leeftijdscategorie 2016-2021

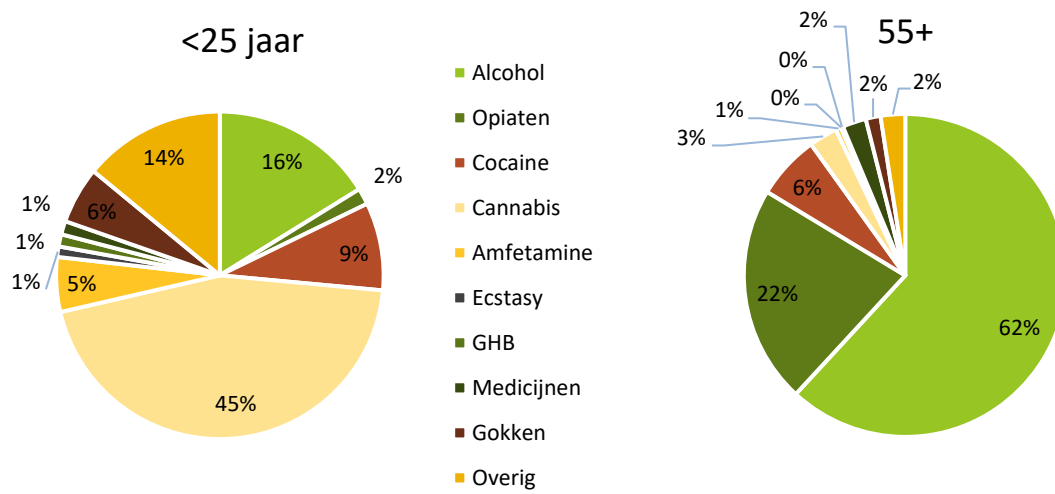

2.5.2 Leeftijdsverdeling naar primaire problematiek

figuur 6 Leeftijdsverdeling naar primaire problematiek 2021 (N=54.865)

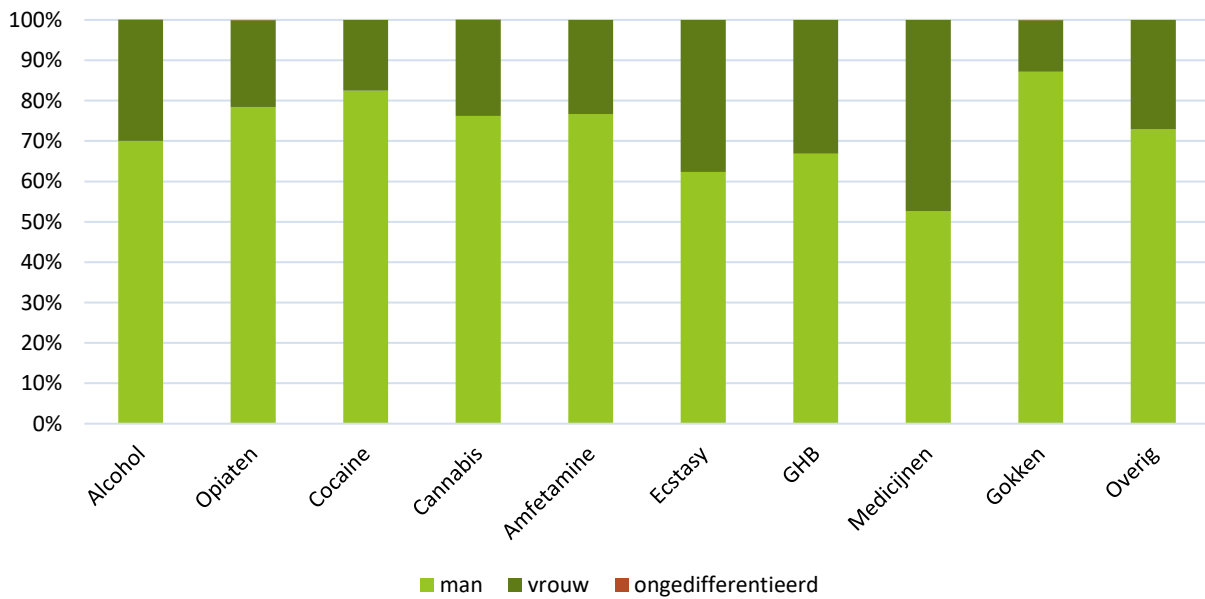

figuur 7 Verdeling primaire problematiek 2021 voor jongeren (<25 jaar) en ouderen (55+)

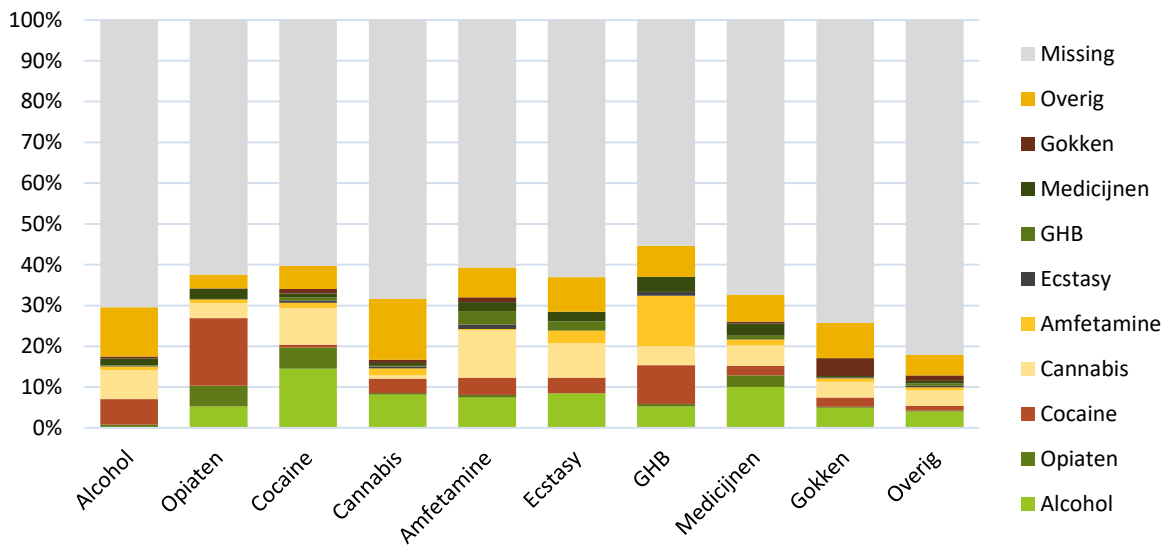
2.5.3 Geslacht

figuur 8 Geslacht naar primaire problematiek 2021 (N=54.865)

2.6 Meervoudige problematiek

figuur 9 **Secundaire problematiek (%) naar hoofdproblematiek 2021 (N=54.865)**

tabel 3 **Secundaire problematiek (%) naar hoofdproblematiek 2021 (N=54.865)³**

Secundair ↓	Primaire Problematiek									
	Alcohol	Opi- aten	Cocai- ne	Canna- bis	Amfe- tamine	Ecstasy	GHB	Medi- cijn- en	Gokken	Overig
Alcohol	0%	5%	15%	8%	7%	8%	5%	10%	5%	4%
Opiaten	1%	5%	5%	0%	1%	0%	1%	3%	0%	0%
Cocaine	6%	17%	1%	4%	4%	4%	10%	2%	2%	1%
Cannabis	7%	4%	9%	1%	12%	8%	5%	5%	4%	4%
Amfetamine	1%	1%	1%	2%	0%	3%	12%	1%	1%	1%
Ecstasy	0%	0%	1%	0%	1%	0%	1%	0%	0%	0%
GHB	0%	0%	1%	0%	3%	2%	0%	1%	0%	1%
Medicijnen	2%	2%	1%	1%	2%	2%	4%	3%	0%	1%
Gokken	0%	0%	1%	1%	1%	0%	0%	0%	4%	1%
Overig	12%	3%	6%	15%	7%	8%	8%	7%	9%	5%
Totaal	30%	38%	40%	32%	39%	37%	45%	33%	26%	18%
Geen sec. probl.	70%	62%	60%	68%	61%	63%	55%	67%	74%	82%

³ Opgemerkt dient te worden dat voor opiaten, cocaïne, cannabis, medicijnen, gokken en de categorie overig geldt dat dezelfde problematiek zowel primair als secundair kan voorkomen. Bijvoorbeeld primaire problematiek crack en secundair snuifcoke wordt gerapporteerd als primaire en secundaire problematiek cocaïne.

3. Alcohol⁴

3.1 Uitgelicht

- Aandeel alcohol blijft tussen 2016 en 2021 stabiel op zo'n 45% van de hulpvraag in de verslavingszorg.
- Weinig verschuivingen in de demografische kenmerken tussen 2016 en 2021.
- Aandeel ouderen en jongeren blijft stabiel.

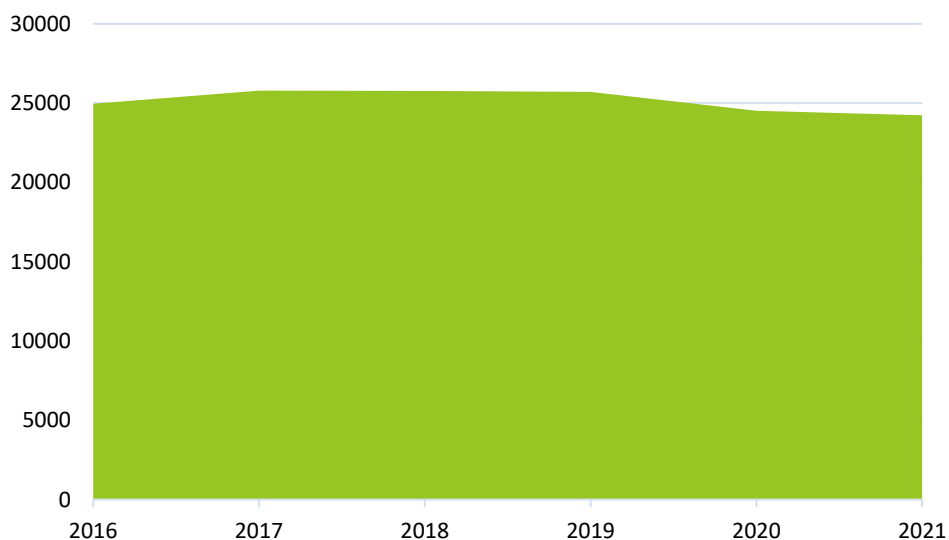
3.2 In het kort

tabel 4 Overzicht hulpvraag alcohol 2021

Demografie		
Aantal hulpzoekers		24231
Aandeel verslavingszorg		44%
Aandeel man		70%
Aandeel vrouw		30%
Aandeel ongedifferentieerd		0%
Gemiddelde leeftijd		47
Aandeel 25-		4%
Aandeel 55+		30%
Problematiek		
Alleen hoofdproblematiek		70%
Ook nevenproblematiek		30%
Gebruik als bijmiddel		3138

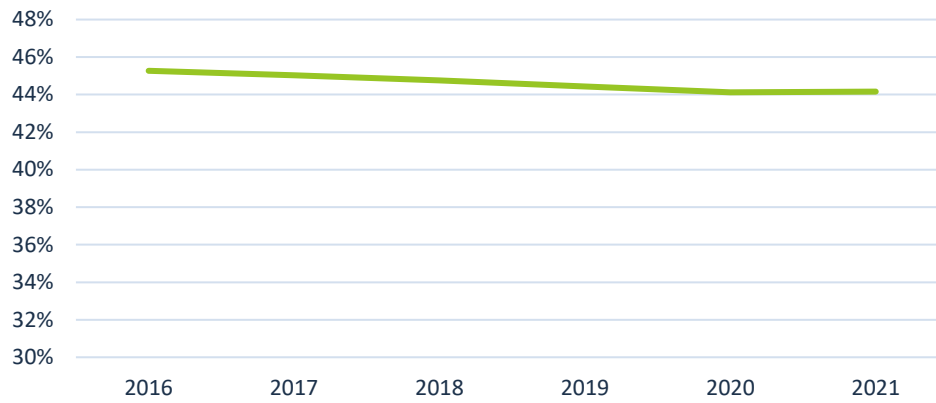
3.3 Trends en ontwikkeling van de hulpvraag

figuur 10 Alcohol - Aantal hulpvragers 2016-2021

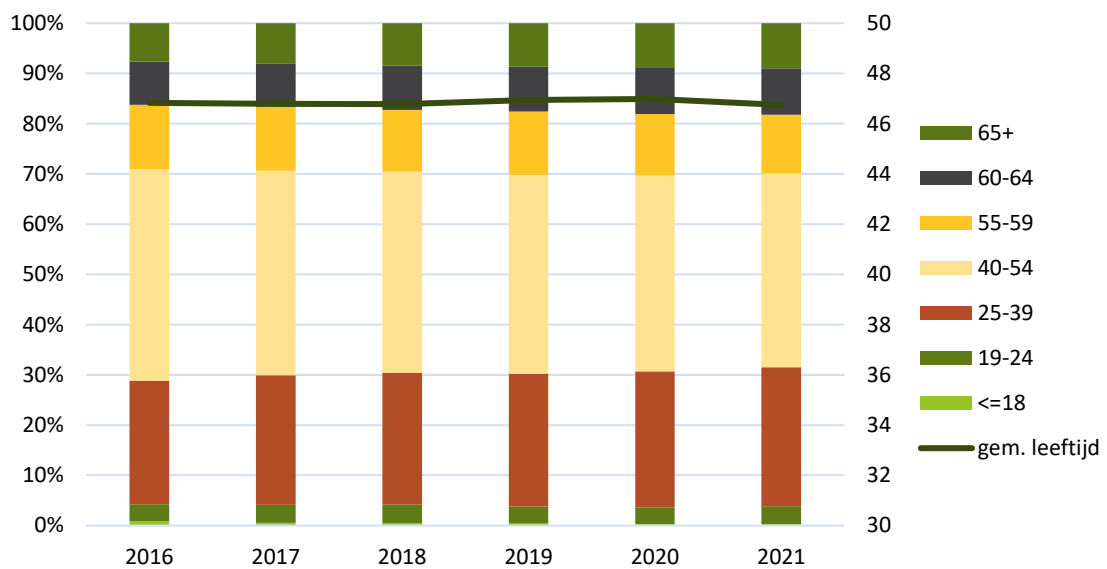
⁴ Niet alle verslavingsinstellingen waren in staat alle benodigde gegevens aan te leveren (zie ook de inleiding en Bijlage 1). De absolute aantallen zijn een onderrapportage van het landelijke beeld. Er zijn geen aanwijzingen dat de gegevens van de ontbrekende instellingen invloed zullen hebben op de trends.

figuur 11 Alcohol – Aandeel hulpvragers 2016-2021

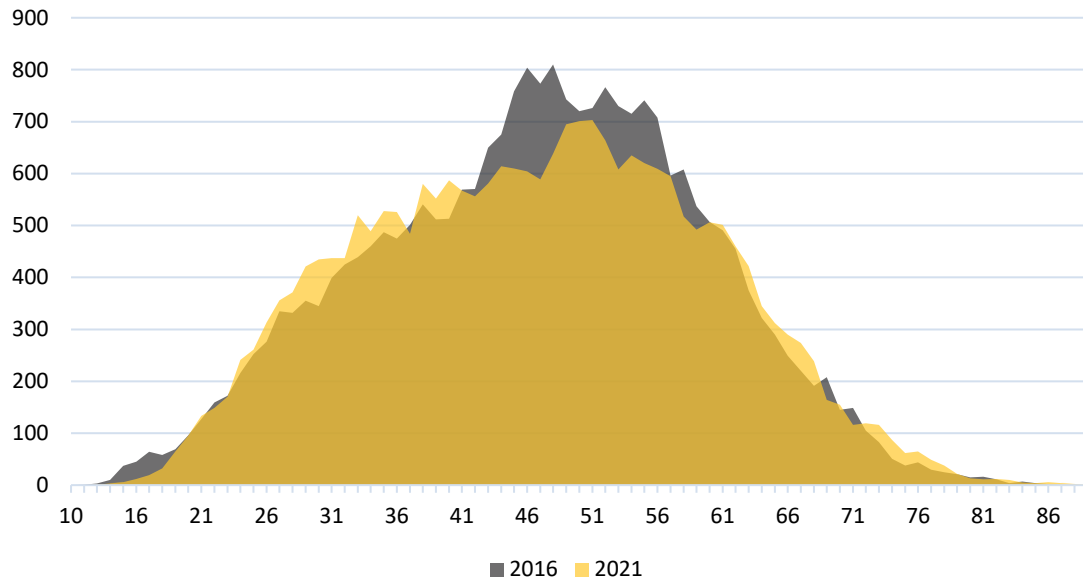

3.4 Jong en oud

figuur 12 Alcohol - Leeftijdscategorieën 2016-2021

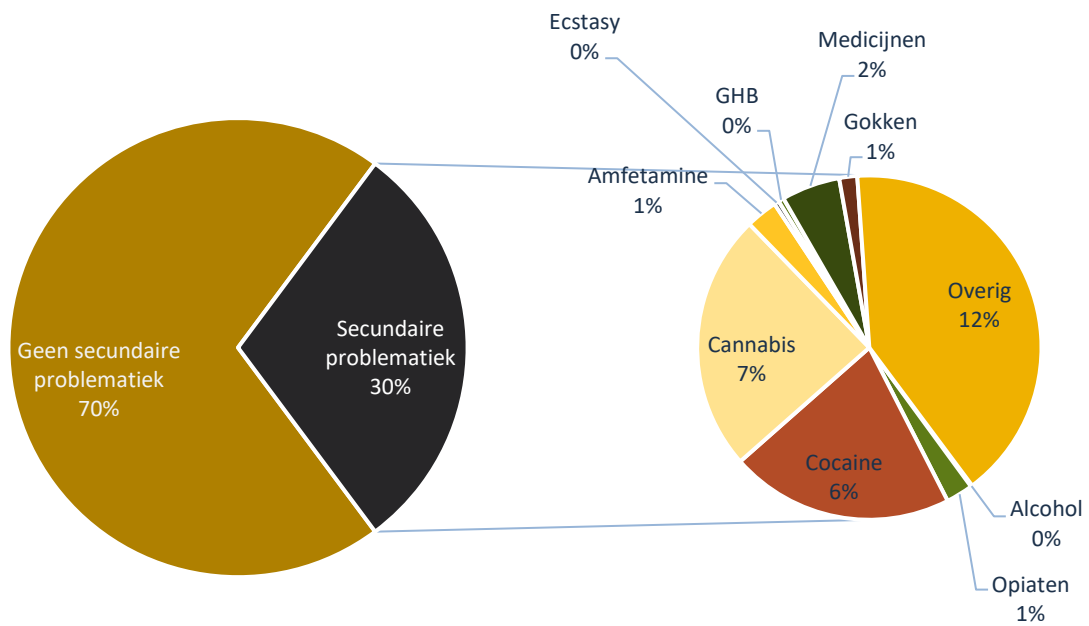

figuur 13 Alcohol - Leeftijdsverdeling 2016 versus 2021

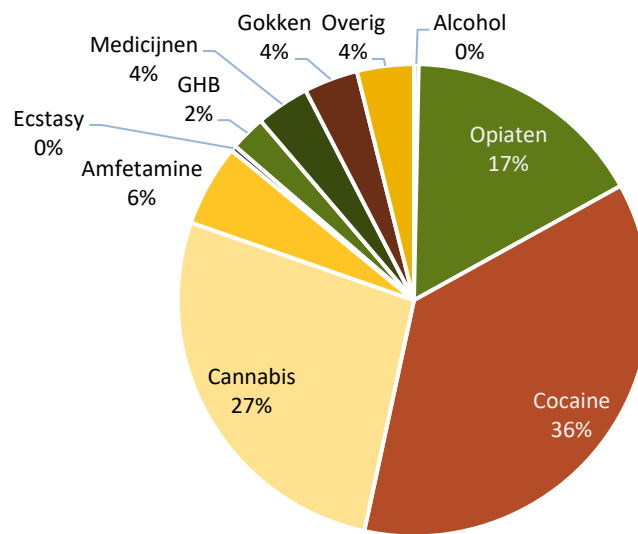
3.5 Secundaire problematiek

figuur 14 Alcohol - Secundaire problematiek 2021

3.6 Gebruik als bijmiddel

figuur 15 Alcohol – Gebruik als bijmiddel 2021 (N=3.138)

4. Opiaten⁵

4.1 Uitgelicht

- Aantal hulpvragers neemt af; gemiddelde leeftijd neemt toe. In 2021 naar 51 jaar.
- Deze afname wordt vooral veroorzaakt door minder aantal hulpvragers voor heroïne en methadon.
- Aantal overige opiaten⁶ lijkt toe te nemen maar in absolute aantallen nog beperkt.

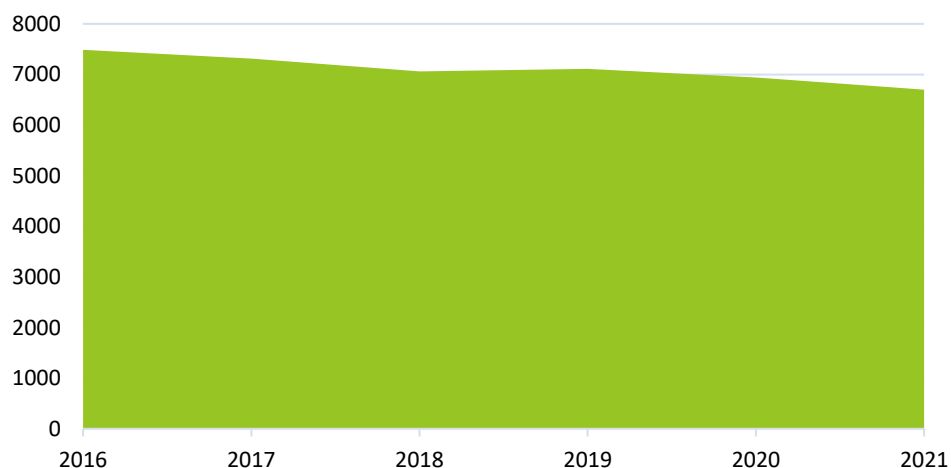
4.2 In het kort

tabel 5 Overzicht opiaat hulpvraag 2021

Demografie	
Aantal hulpzoekers	6698
Aandeel verslavingszorg	12%
Aandeel man	78%
Aandeel vrouw	22%
Aandeel ongedifferentieerd	0%
Gemiddelde leeftijd	50
Aandeel 25-	1%
Aandeel 55+	38%
Problematiek	
Alleen hoofdproblematiek	62%
Ook neven problematiek	38%
Gebruik als bijmiddel	1227

4.3 Trends en ontwikkeling van de hulpvraag

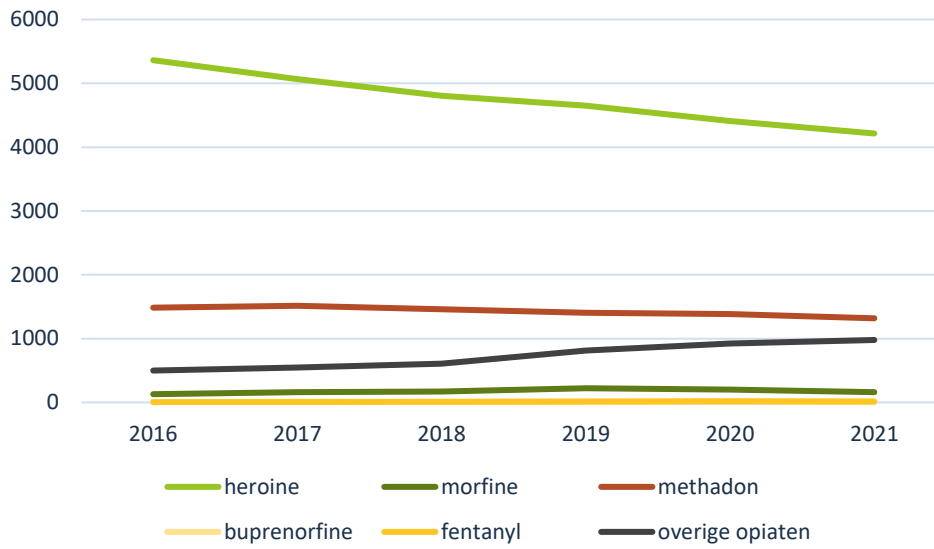
figuur 16 Opiaten – Aantal hulpvragers 2016-2021

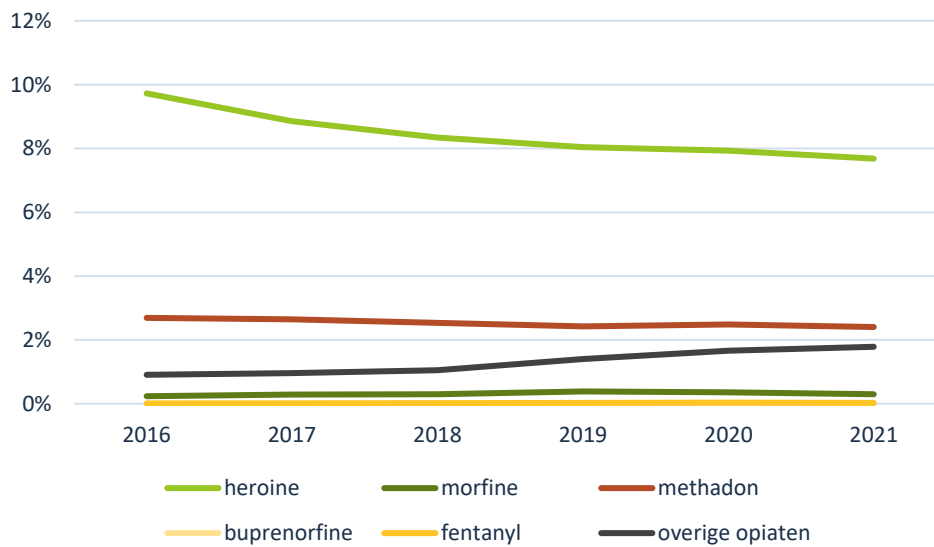
⁵ Niet alle verslavingsinstellingen waren in staat alle benodigde gegevens aan te leveren (zie ook de inleiding en Bijlage 1). De absolute aantallen zijn een onderrapportage van het landelijke beeld. Er zijn geen aanwijzingen dat de gegevens van de ontbrekende instellingen invloed zullen hebben op de trends.

⁶ Een 'opioïde' wordt soms ook wel 'opiaat' genoemd. Het verschil tussen beide benamingen is echter lang niet altijd even duidelijk, en ze worden in de literatuur en handboeken dan ook door elkaar gebruikt. In dit hoofdstuk wordt de term 'opiaten' als algemene term gebruikt, waarbij de 'opioïden', zoals bijvoorbeeld oxycodon onder de opiaten vallen.

figuur 17 **Onderverdeling opiaten – Aantal hulpvragers 2016-2021**

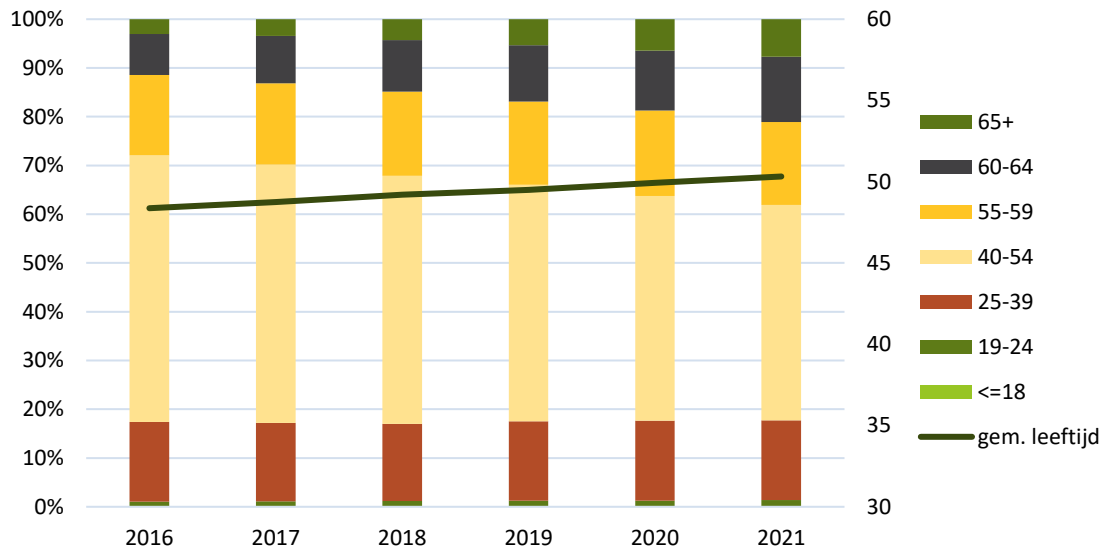

figuur 18 **Onderverdeling opiaten – Aandeel hulpvragers 2016-2021**

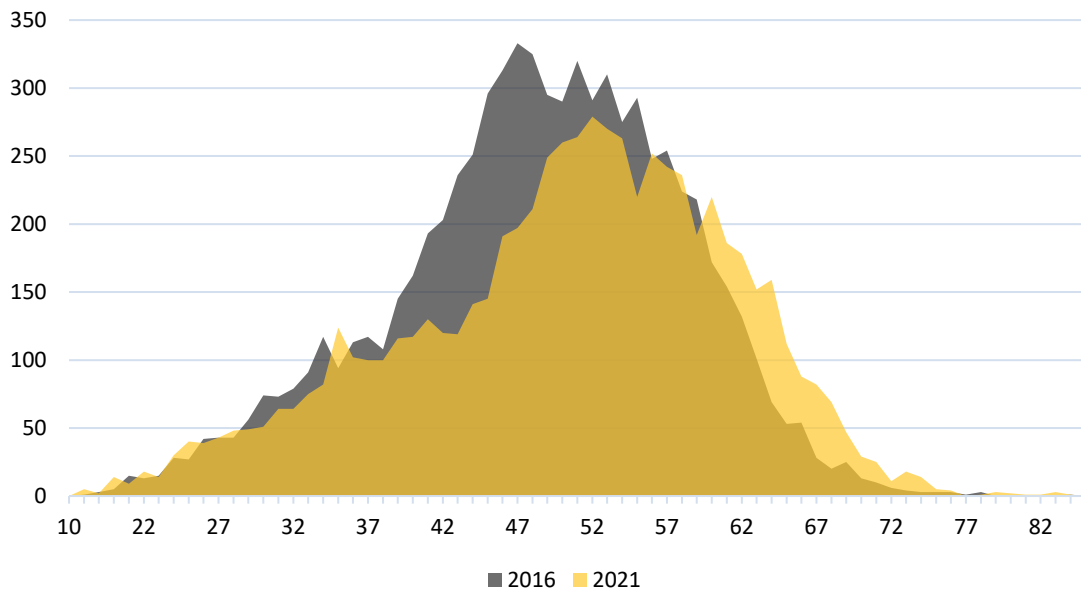

4.4 Jong en oud

figuur 19 Opiaten – Leeftijdscategorieën 2016-2021

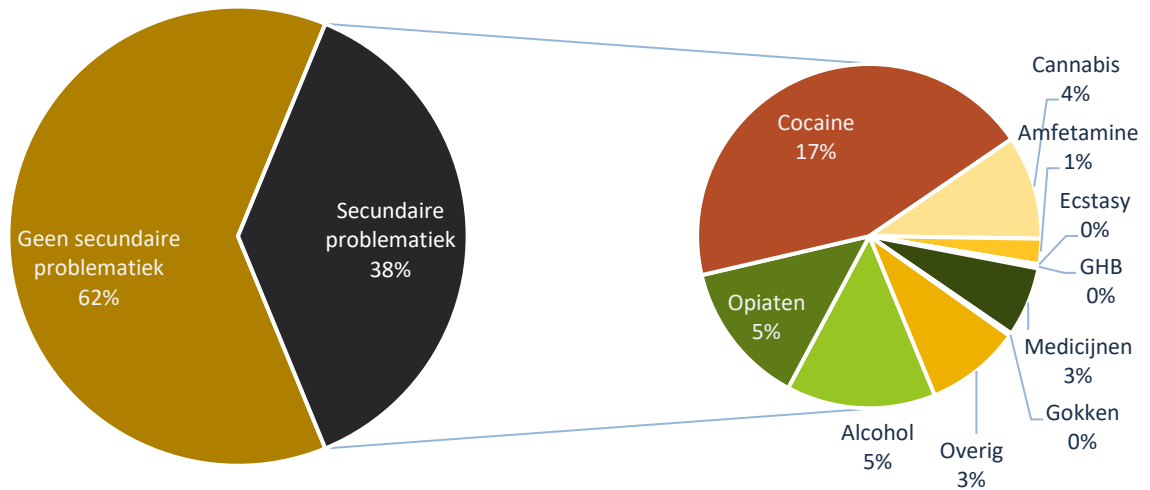

figuur 20 Opiaten - Leeftijdsverdeling 2016 versus 2021

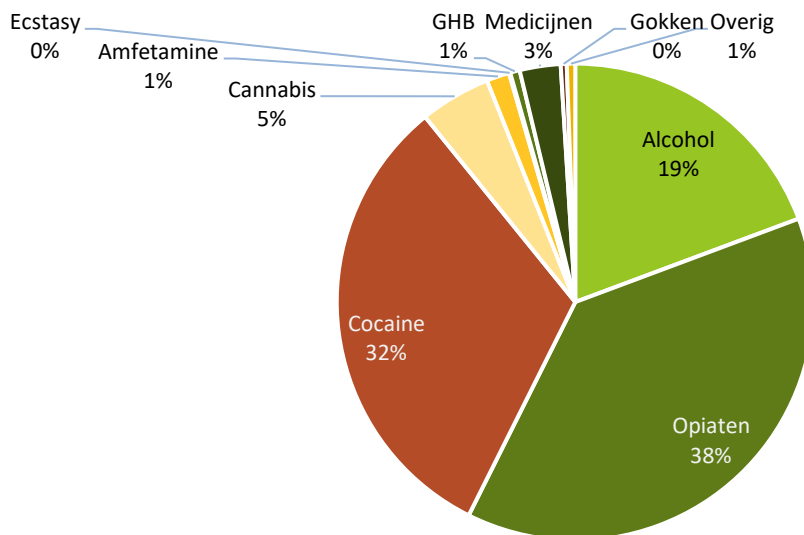
4.5 Secundaire problematiek

figuur 21 Opiaten - Secundaire problematiek 2021

4.6 Gebruik als bijmiddel

figuur 22 Opiaten – Gebruik als bijmiddel 2021 (N=1.227)

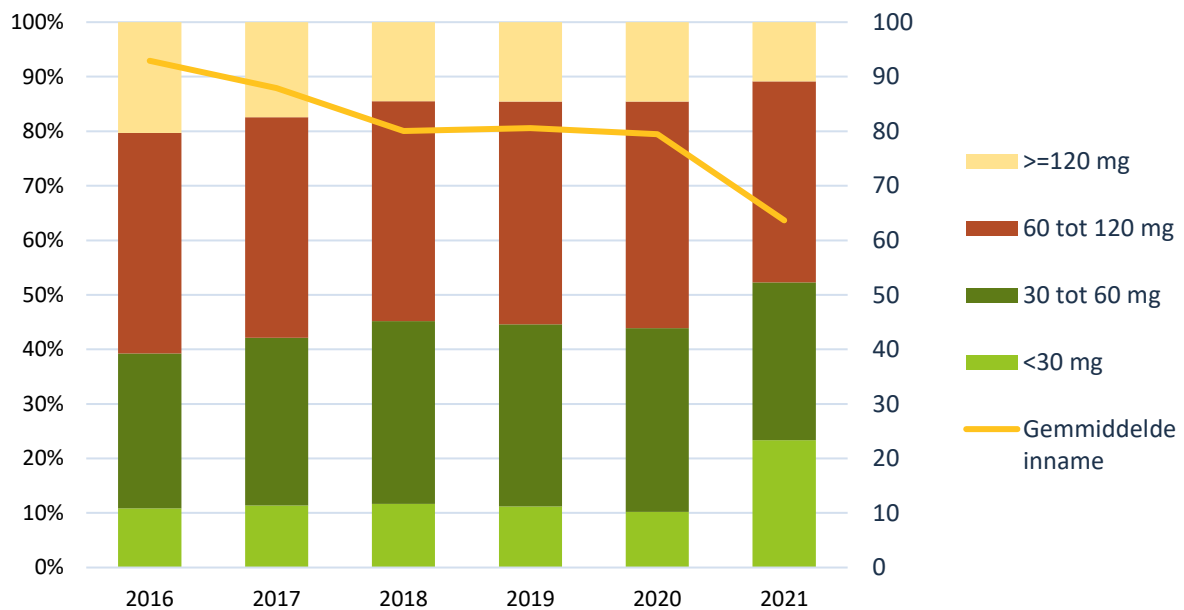

4.7 Methadon⁷

tabel 6 Methadoncontacten cijfers 2016-2021

Jaren	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aantal in methadonprogramma	2.640	2.392	1.980	1.763	1.638	1.984
Innames X 1.000	570	485	421	395	367	438
Innames/cliënt	216	203	212	224	224	221

figuur 23 Gemiddelde dosering methadon 2016-2021

⁷ Niet alle instellingen waren in staat de gegevens over de methadonverstrekkingen aan te leveren. Het werkelijk aantal personen met een opiaatvervangende behandeling ligt dus hoger.

5. Cocaïne⁸

5.1 Uitgelicht

- Aandeel cocaïne hulpvraag blijft tussen 2016 en 2021 stabiel op ongeveer 12%.
- Cocaïne is na cannabis grootste nevenproblematiek in 2021.
- Aandeel 55+ en gemiddelde leeftijd nemen licht toe tussen 2016 en 2021.

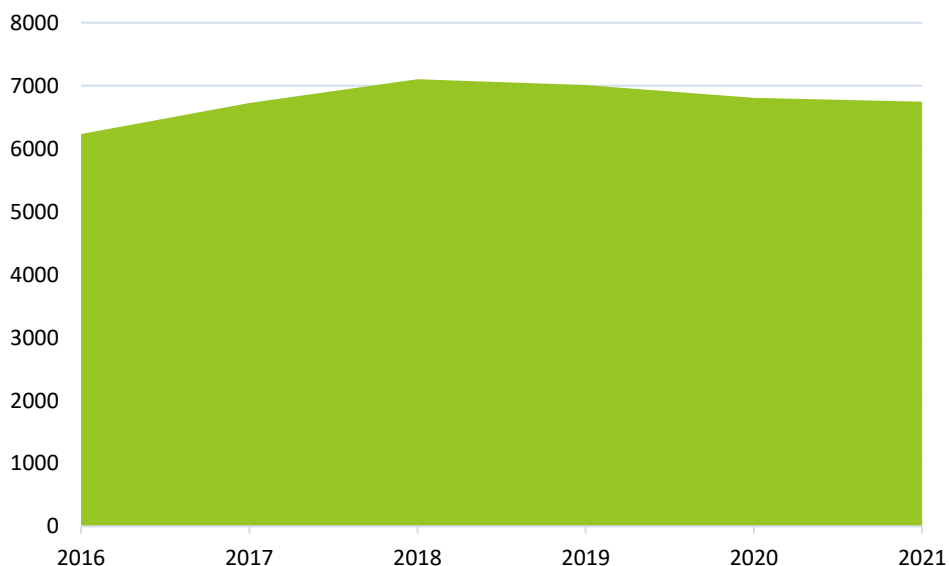
5.2 In het kort

tabel 7 Overzicht cocaïne hulpvraag 2021

Demografie	
Aantal hulpzoekers	6744
Aandeel verslavingszorg	12%
Aandeel man	83%
Aandeel vrouw	17%
Aandeel ongedifferentieerd	0%
Gemiddelde leeftijd	40
Aandeel 25-	7%
Aandeel 55+	11%
Problematiek	
Alleen hoofdproblematiek	60%
Ook neven problematiek	40%
Gebruik als bijmiddel	3851

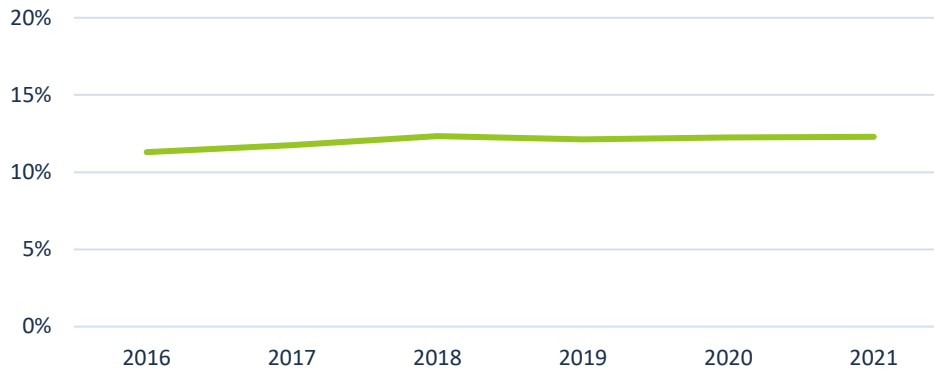
5.3 Trends en ontwikkeling van de hulpvraag

figuur 24 Cocaïne – Aantal hulpvragers 2016-2021

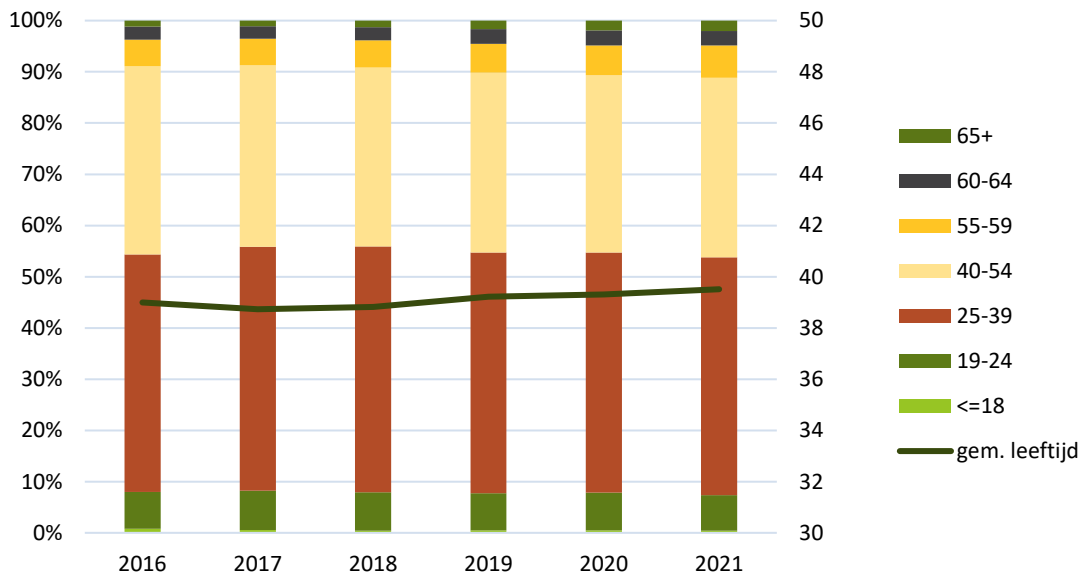
⁸ Niet alle verslavingsinstellingen waren in staat alle benodigde gegevens aan te leveren (zie ook de inleiding en Bijlage 1). De absolute aantallen zijn een onderrapportage van het landelijke beeld. Er zijn geen aanwijzingen dat de gegevens van de ontbrekende instellingen invloed zullen hebben op de trends.

figuur 25 **Cocaïne – Aandeel hulpvragers 2016-2021**

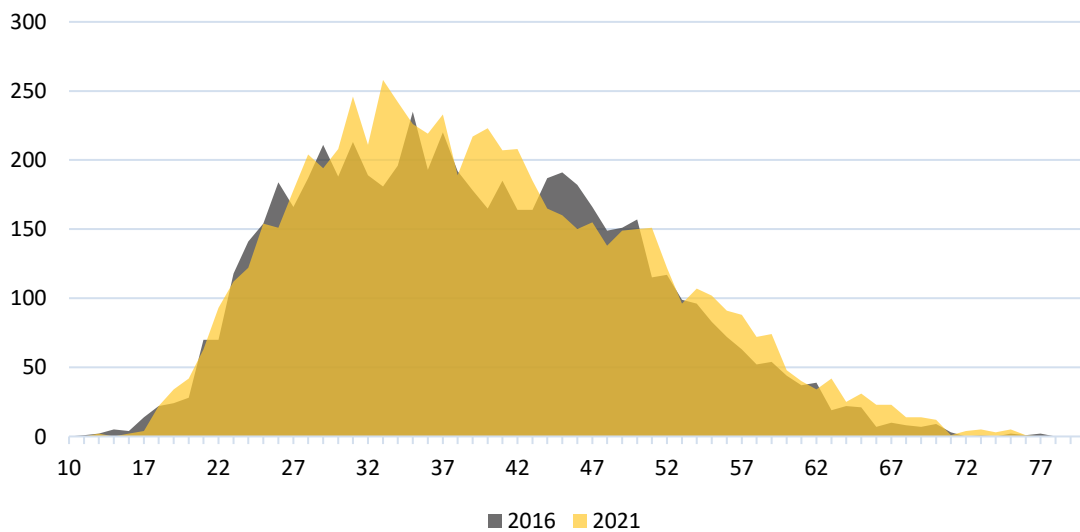

5.4 Jong en oud

figuur 26 **Cocaïne – Leeftijdscategorieën 2016-2021**

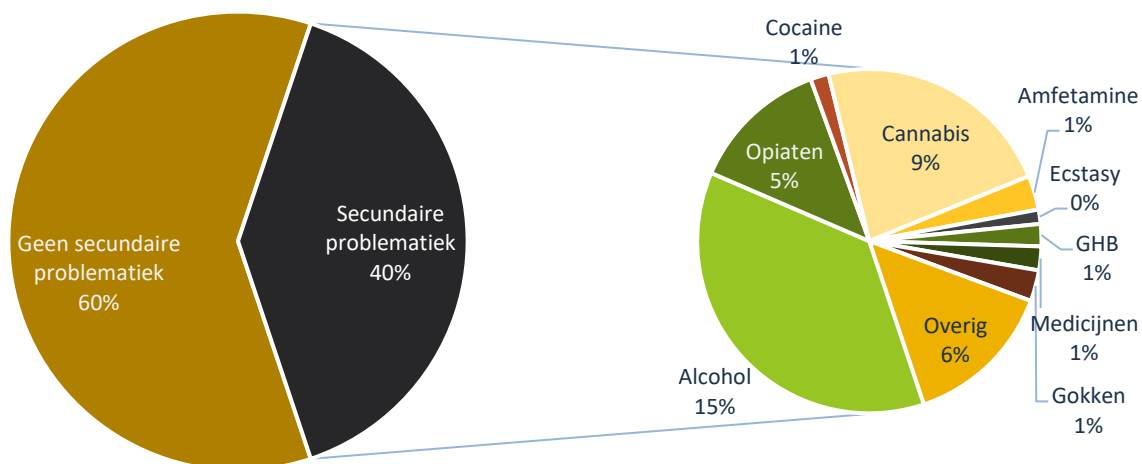

figuur 27 **Cocaïne - Leeftijdsverdeling 2016 versus 2021**

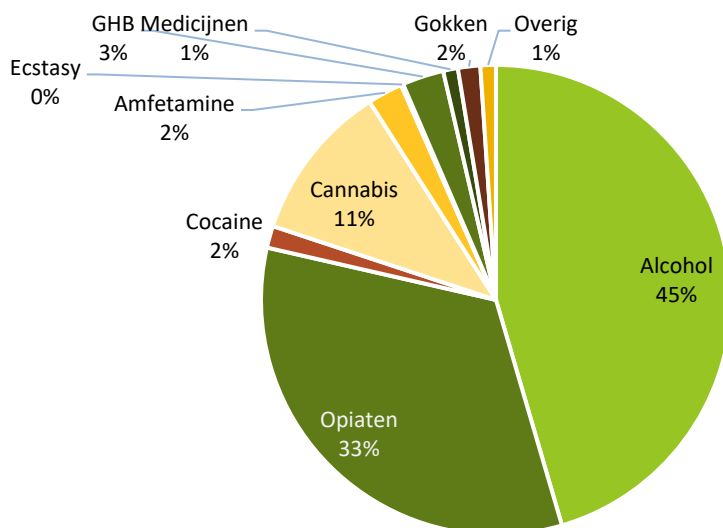
5.5 Secundaire problematiek

figuur 28 **Cocaïne - Secundaire problematiek 2021 (N=7.516)**

5.6 Gebruik als bijmiddel

figuur 29 **Cocaïne – Gebruik als bijmiddel 2021 (N=3.851)**

6. Cannabis⁹

6.1 Uitgelicht

- Aandeel hulpvragers voor cannabis is na alcohol meest voorkomende problematiek in de verslavingszorg maar blijft tussen 2016 en 2021 stabiel rond de 16%.
- Aandeel jongeren (<25) neemt af en de gemiddelde leeftijd stijgt naar 32 jaar in 2021.
- Cannabis komt als nevenproblematiek het meest voor in 2021.

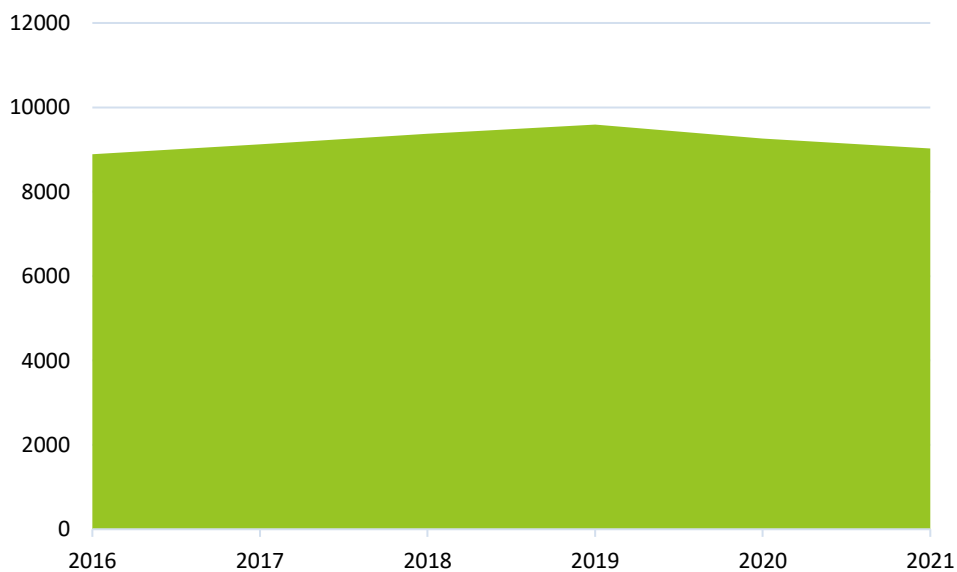
6.2 In het kort

tabel 8 Overzicht cannabis hulpvraag 2021

Demografie		
Aantal hulpzoekers		9024
Aandeel verslavingszorg		
Aandeel man		76%
Aandeel vrouw		24%
Aandeel ongedifferentieerd		
Gemiddelde leeftijd		32
Aandeel 25-		
Aandeel 55+		4%
Problematiek		
Alleen hoofdproblematiek		68%
Ook neven problematiek		32%
Gebruik als bijmiddel		4003

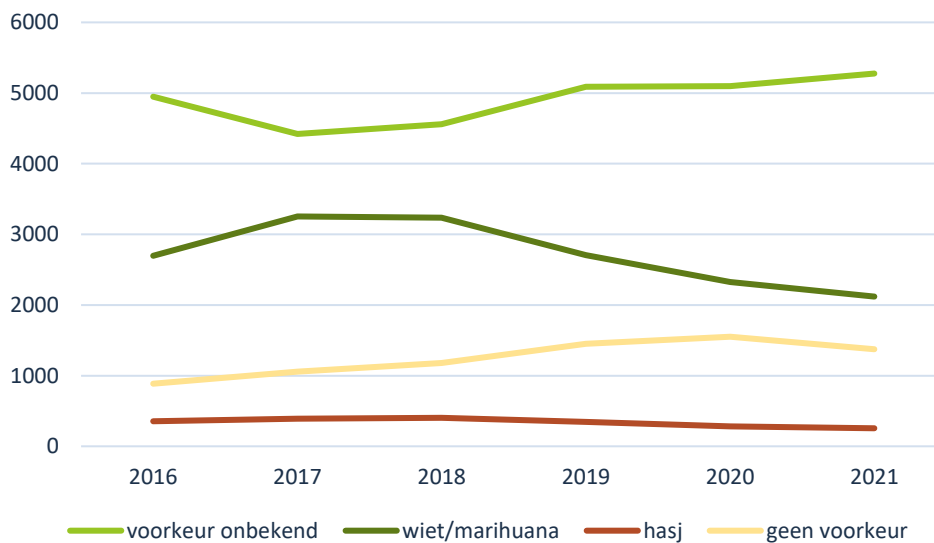
6.3 Trends en ontwikkeling van de hulpvraag

figuur 30 Cannabis – Aantal hulpvragers 2016-2021

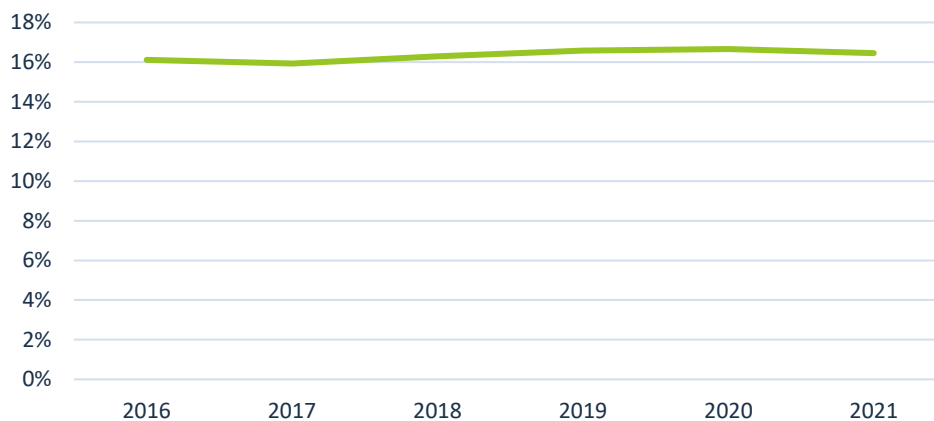

⁹ Niet alle verslavingsinstellingen waren in staat alle benodigde gegevens aan te leveren (zie ook de inleiding en Bijlage 1). De absolute aantallen zijn een onderrapportage van het landelijke beeld. Er zijn geen aanwijzingen dat de gegevens van de ontbrekende instellingen invloed zullen hebben op de trends.

figuur 31 **Cannabis – Aantal hulpvragers naar soort cannabis 2016-2021**

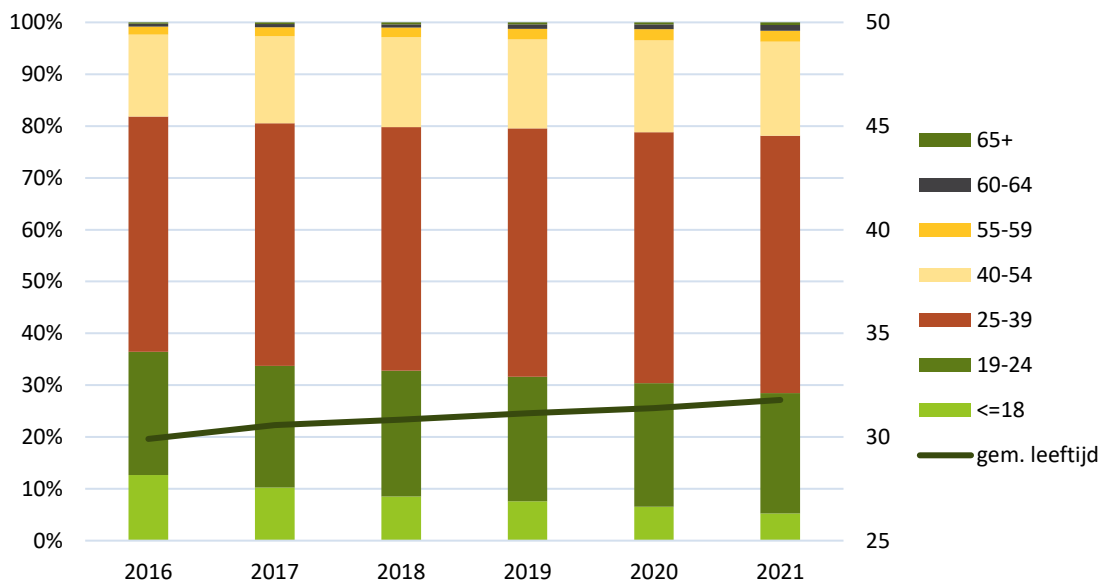

figuur 32 **Cannabis – Aandeel hulpvragers 2016-2021**

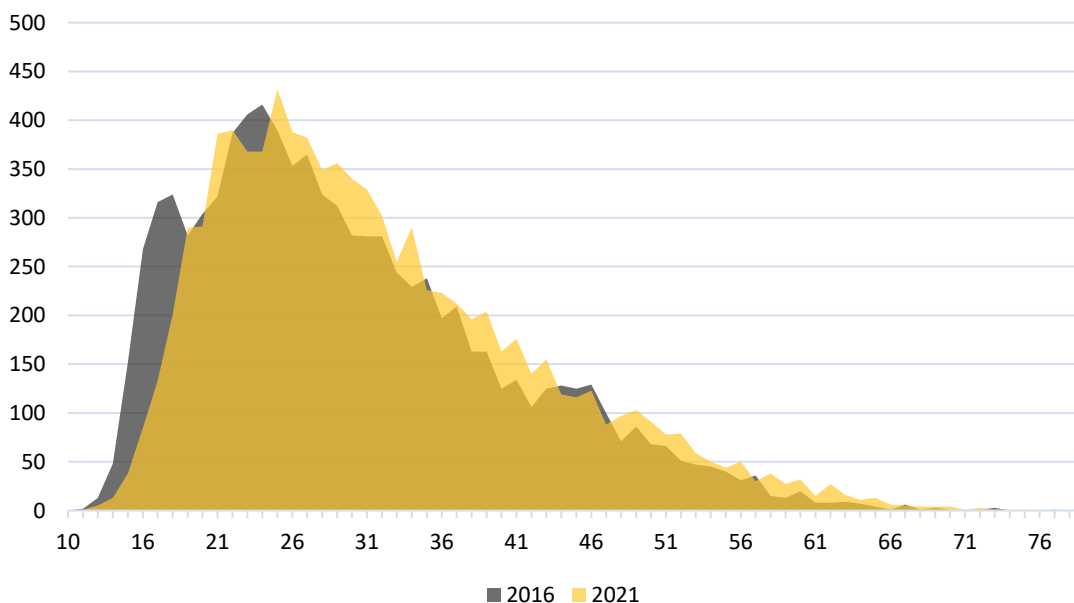

6.4 Jong en oud

figuur 33 Cannabis – Leeftijdscategorieën 2016-2021

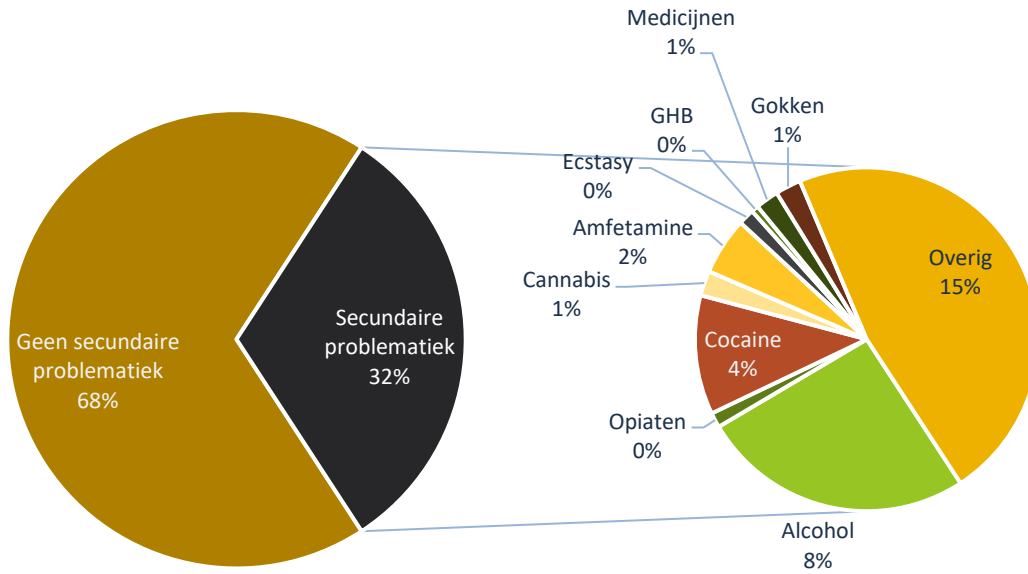

figuur 34 Cannabis - Leeftijdsverdeling 2016 versus 2021

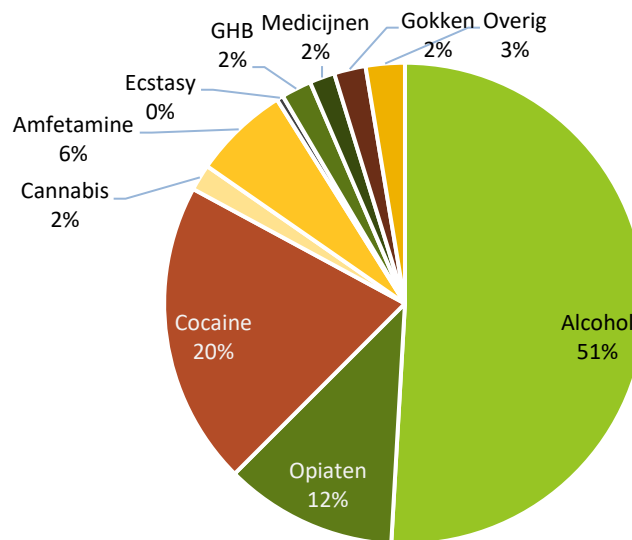
6.5 Secundaire problematiek

figuur 35 Cannabis - Secundaire problematiek 2021

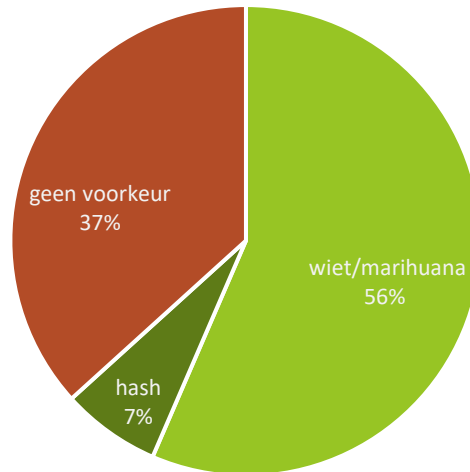
6.6 Gebruik als bijmiddel

figuur 36 Cannabis – Gebruik als bijmiddel 2021 (N=4.003)

6.7 Soort cannabis

figuur 37 Primaire problematiek cannabis naar soort 2021 (N=3.753)

7. Amfetamine¹⁰

7.1 Uitgelicht

- Aandeel hulpvraag amfetamine blijft 3% tussen 2016 en 2021.
- Aandeel leeftijdscategorie 40-55 jaar toegenomen; aandeel jongeren (<25 jaar) neemt af.
- Dit maakt dat de gemiddelde leeftijd stijgt van 32 jaar in 2016 naar 34 jaar in 2021.

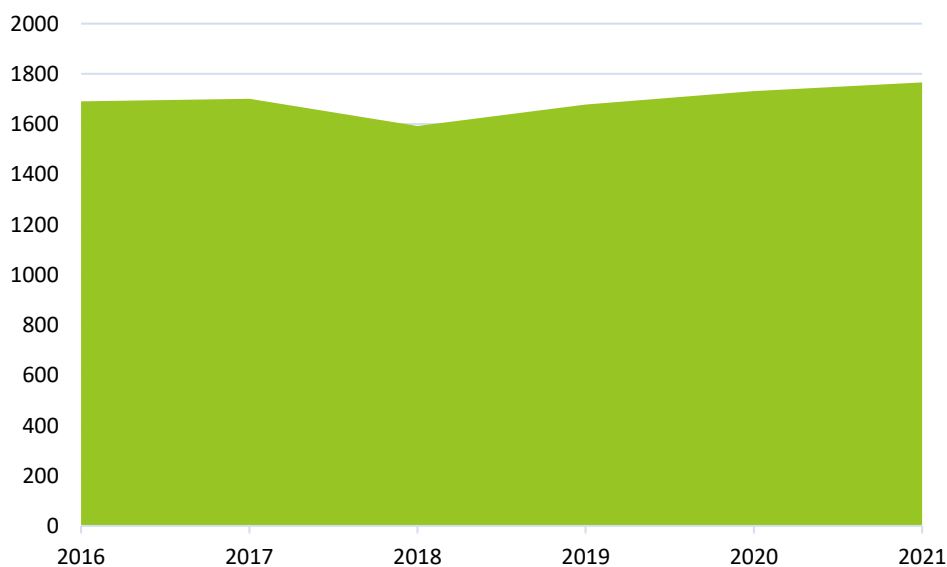
7.2 In het kort

tabel 9 Overzicht amfetamine hulpvraag 2021

Demografie		
Aantal hulpzoekers		1766
Aandeel verslavingszorg		3%
Aandeel man		77%
Aandeel vrouw		23%
Aandeel ongedifferentieerd		0%
Gemiddelde leeftijd		34
Aandeel 25-		17%
Aandeel 55+		4%
Problematiek		
Alleen hoofdproblematiek		61%
Ook neven problematiek		39%
Gebruik als bijmiddel		969

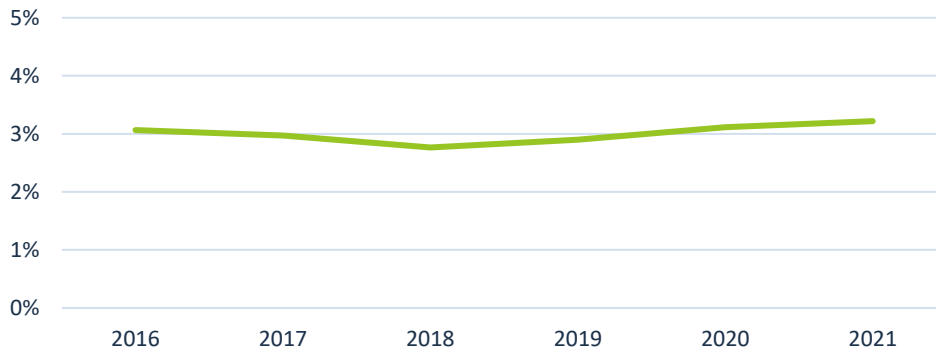
7.3 Trends en ontwikkeling van de hulpvraag

figuur 38 Amfetamine - Trend hulpvraag 2016-2021

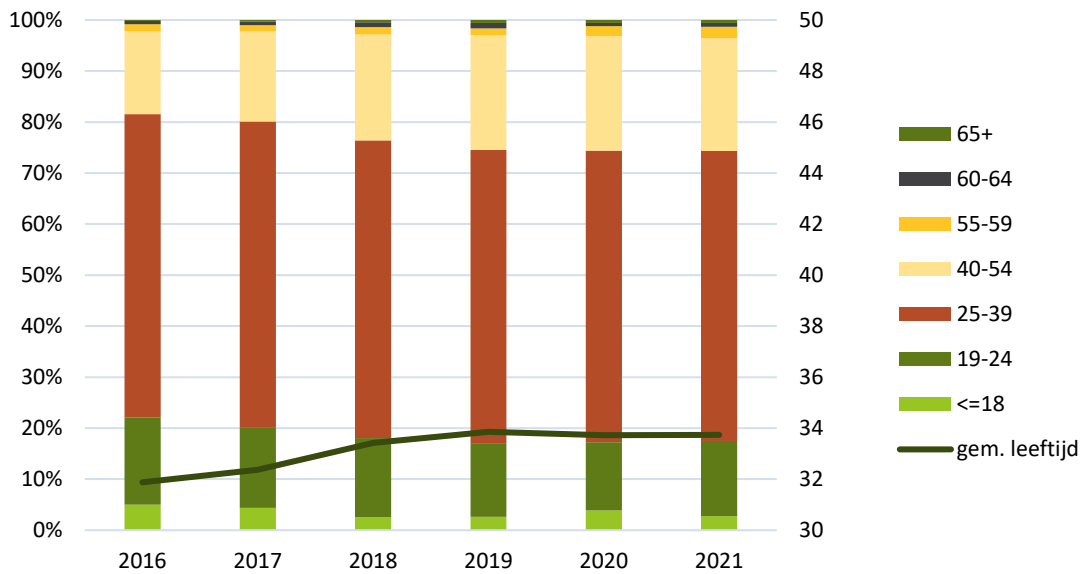
¹⁰ Niet alle verslavingsinstellingen waren in staat alle benodigde gegevens aan te leveren (zie ook de inleiding en Bijlage 1). De absolute aantallen zijn een onderrapportage van het landelijke beeld. Er zijn geen aanwijzingen dat de gegevens van de ontbrekende instellingen invloed zullen hebben op de trends.

figuur 39 **Amfetamine - Aandeel hulpvragers 2016-2021**

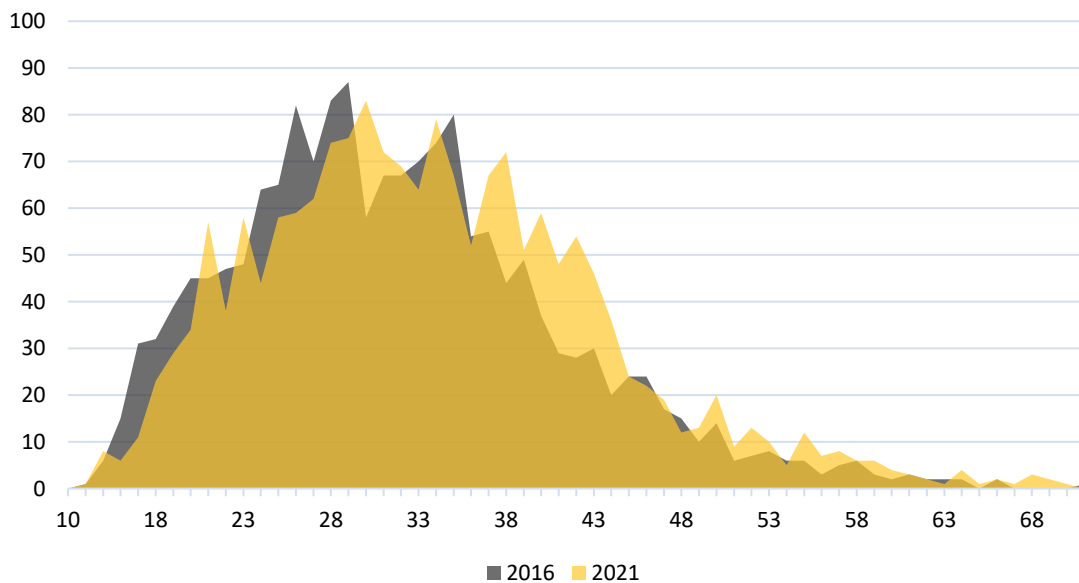

7.4 Jong en oud

figuur 40 **Amfetamine – Leeftijdscategorieën 2016-2021**

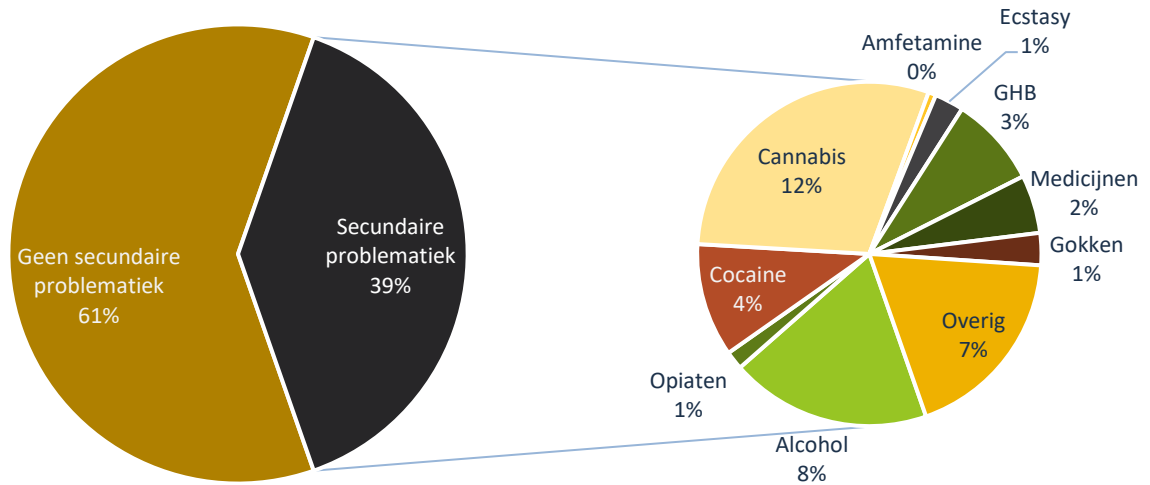

figuur 41 **Amfetamine - Leeftijdsverdeling 2016 versus 2021**

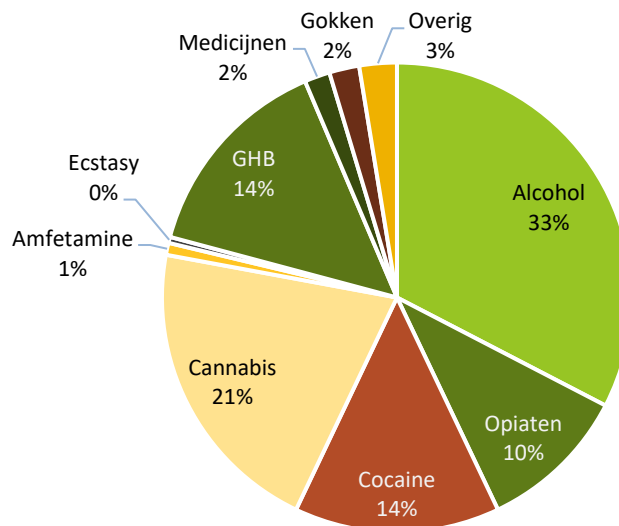
7.5 Secundaire problematiek

figuur 42 Amfetamine - Secundaire problematiek 2021

7.6 Gebruik als bijmiddel

figuur 43 Amfetamine – Gebruik als bijmiddel 2021 (N=969)

8. Ecstasy¹¹

8.1 Uitgelicht

- Aantal hulpvragers met primaire problematiek ecstasy blijft gering.
- Ecstasy komt vaker voor als nevenproblematiek dan als primaire problematiek.
- In vergelijking met andere problematieken groot aandeel jongeren en vrouwen.

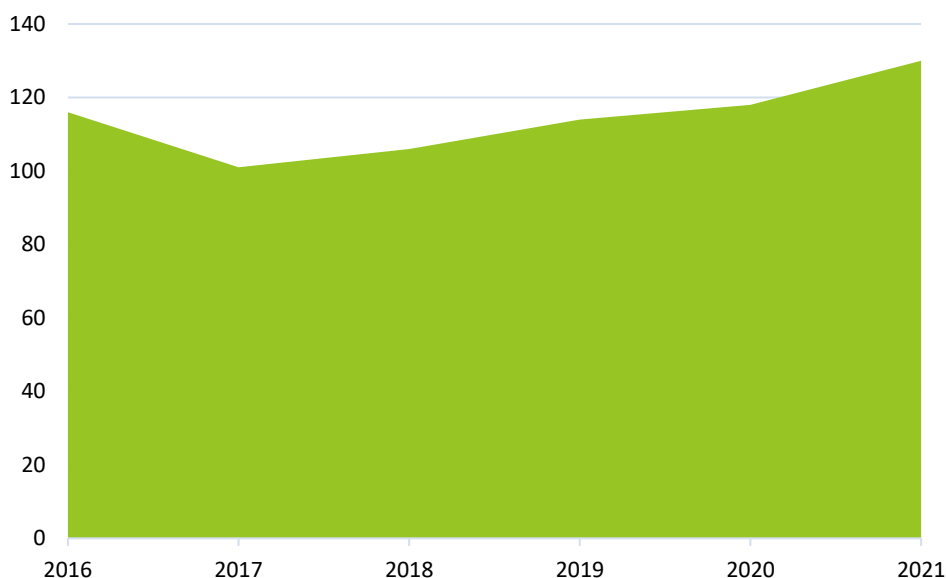
8.2 In het kort

tabel 10 Overzicht ecstasy hulpvraag 2021

Demografie	
Aantal hulpzoekers	130
Aandeel verslavingszorg	<1%
Aandeel man	62%
Aandeel vrouw	38%
Aandeel ongedifferentieerd	0%
Gemiddelde leeftijd	28
Aandeel 25-	45%
Aandeel 55+	2%
Problematiek	
Alleen hoofdproblematiek	63%
Ook neven problematiek	37%
Gebruik als bijmiddel	275

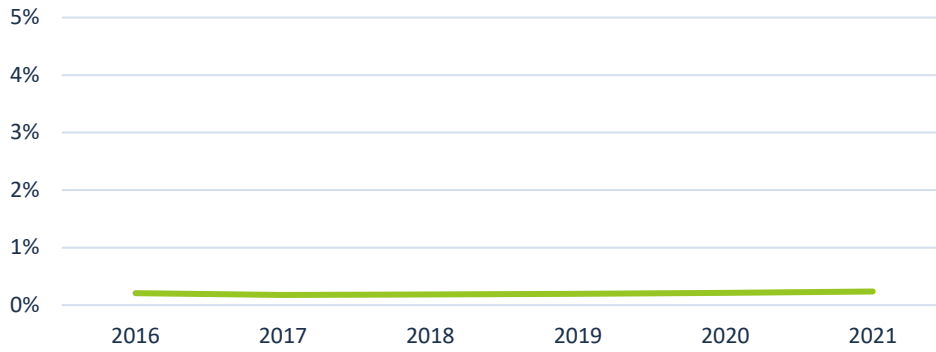
8.3 Trends en ontwikkeling van de hulpvraag

figuur 44 Ecstasy - Trend hulpvraag 2016-2021

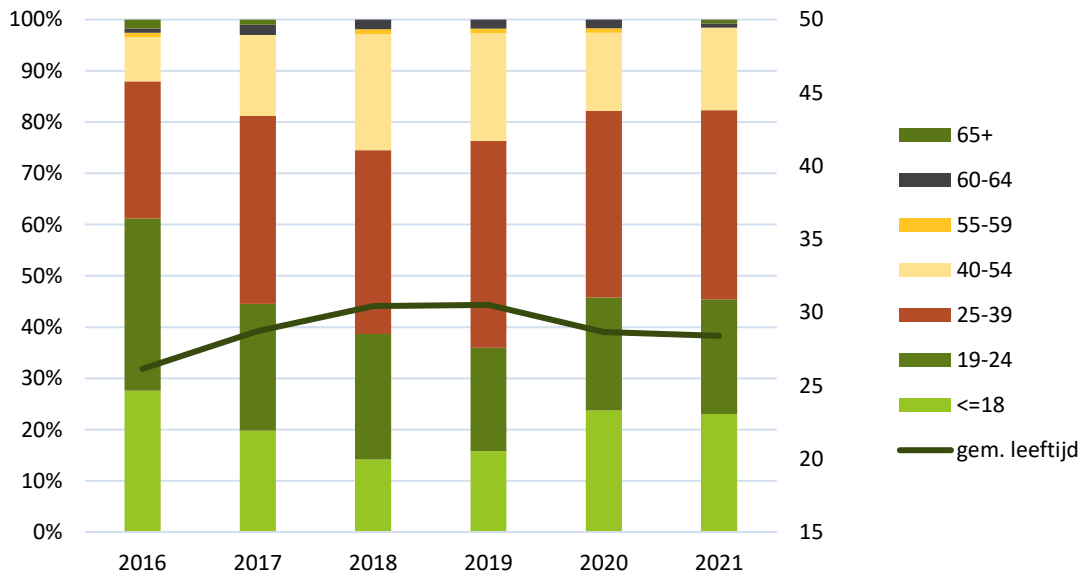
¹¹ Niet alle verslavingsinstellingen waren in staat alle benodigde gegevens aan te leveren (zie ook de inleiding en Bijlage 1). De absolute aantallen zijn een onderrapportage van het landelijke beeld. Er zijn geen aanwijzingen dat de gegevens van de ontbrekende instellingen invloed zullen hebben op de trends.

figuur 45 Ecstasy – Aandeel hulpvragers 2016 – 2021

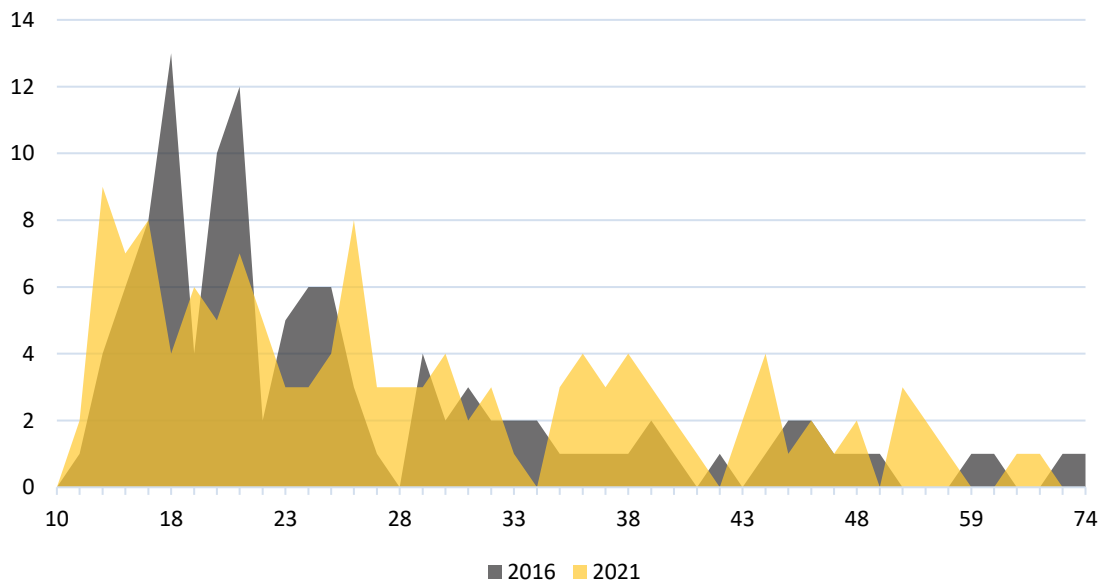

8.4 Jong en oud

figuur 46 Ecstasy – Leeftijdscategorieën 2016-2021

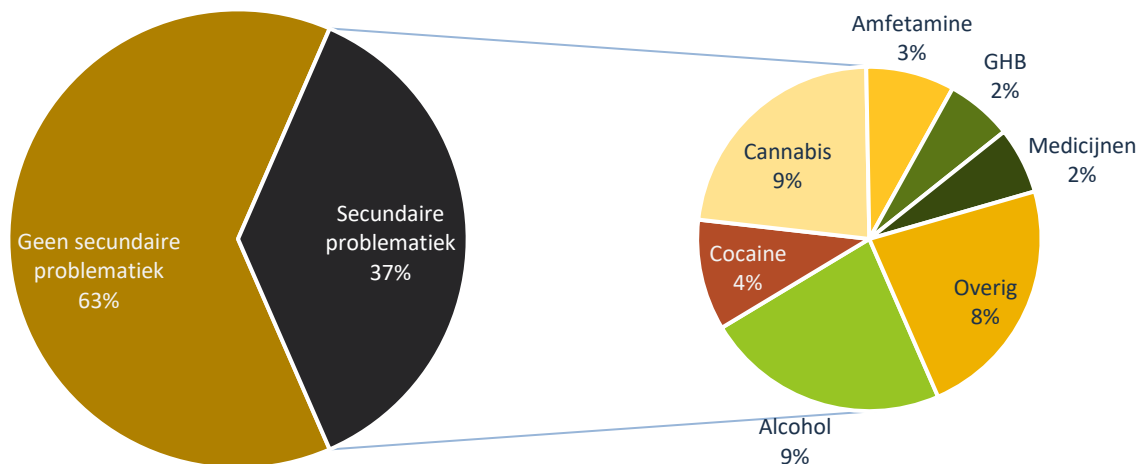

figuur 47 Ecstasy – Leeftijdsverdeling 2016 versus 2021

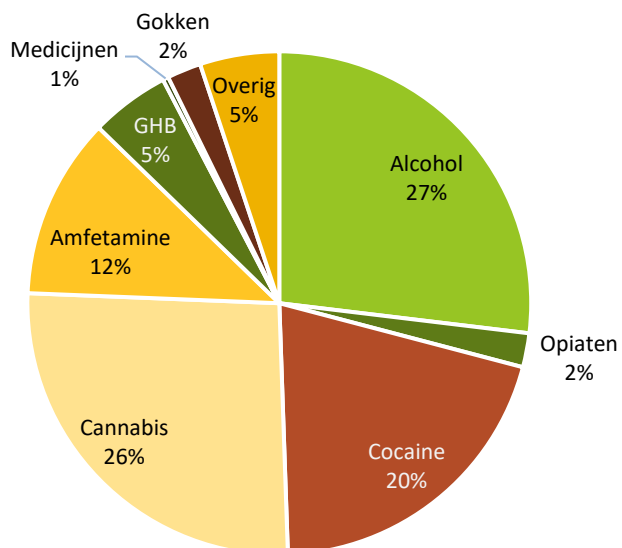
8.5 Secundaire problematiek

figuur 48 Ecstasy - Secundaire problematiek 2021

8.6 Gebruik als bijmiddel

figuur 49 Ecstasy – Gebruik als bijmiddel 2021 (N=275)

9. GHB¹²

9.1 Uitgelicht

- Hulpvraag GHB lijkt gestabiliseerd. Aandeel blijft tussen 2016 en 2021 op 2%.
- Gemiddelde leeftijd neemt iets toe naar 34 jaar in 2021.
- Aandeel jongeren <25 jaar 7%.
- Een op de drie hulpvragers voor GHB is vrouw.

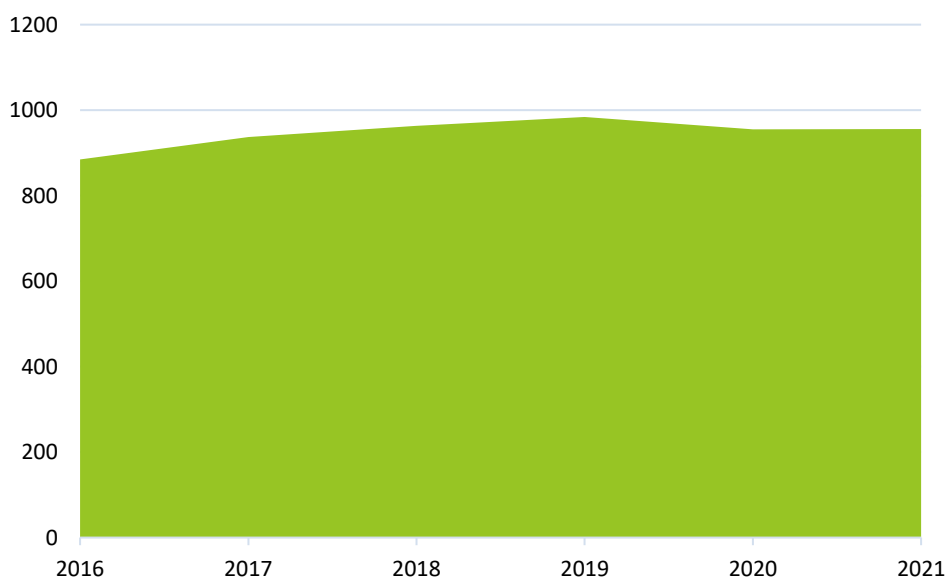
9.2 In het kort

tabel 11 Overzicht GHB hulpvraag 2021

Demografie	
Aantal hulpzoekers	956
Aandeel verslavingszorg	2%
Aandeel man	67%
Aandeel vrouw	33%
Aandeel ongedifferentieerd	0%
Gemiddelde leeftijd	34
Aandeel 25-	7%
Aandeel 55+	2%
Problematiek	
Alleen hoofdproblematiek	55%
Ook neven problematiek	45%
Gebruik als bijmiddel	305

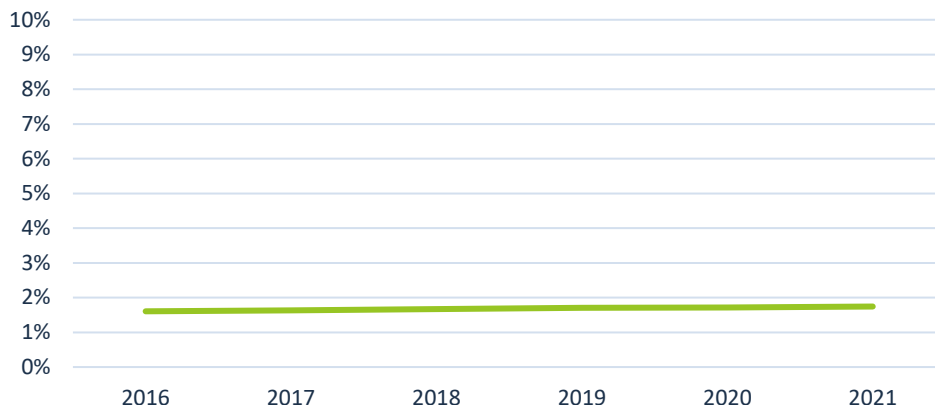
9.3 Trends en ontwikkeling van de hulpvraag

figuur 50 GHB - Trend hulpvraag 2007-2021

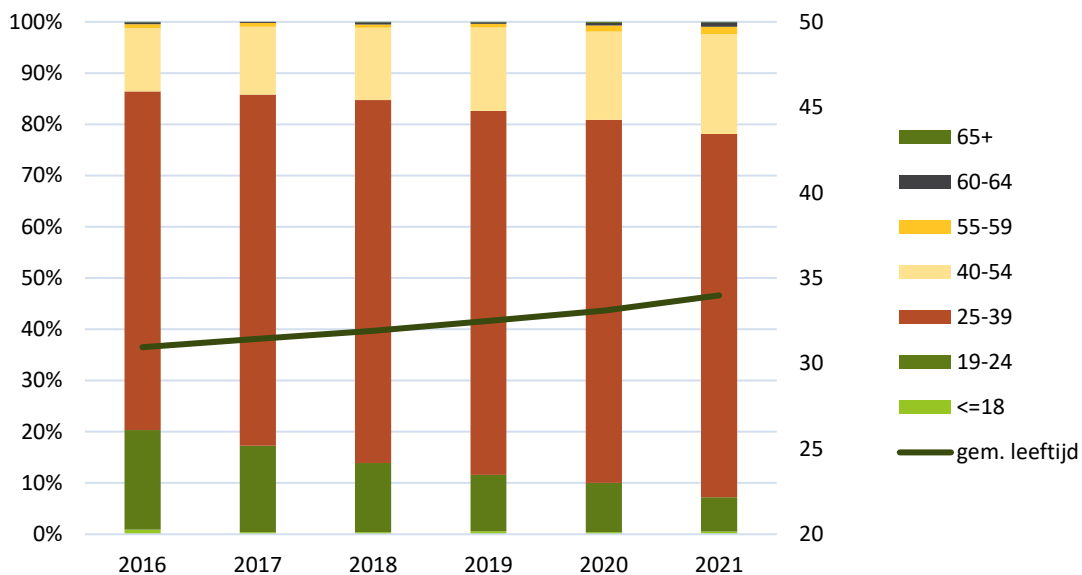
¹² Niet alle verslavingsinstellingen waren in staat alle benodigde gegevens aan te leveren (zie ook de inleiding en Bijlage 1). De absolute aantallen zijn een onderrapportage van het landelijke beeld. Er zijn geen aanwijzingen dat de gegevens van de ontbrekende instellingen invloed zullen hebben op de trends.

figuur 51 **GHB – Aandeel hulpvragers 2016-2021**

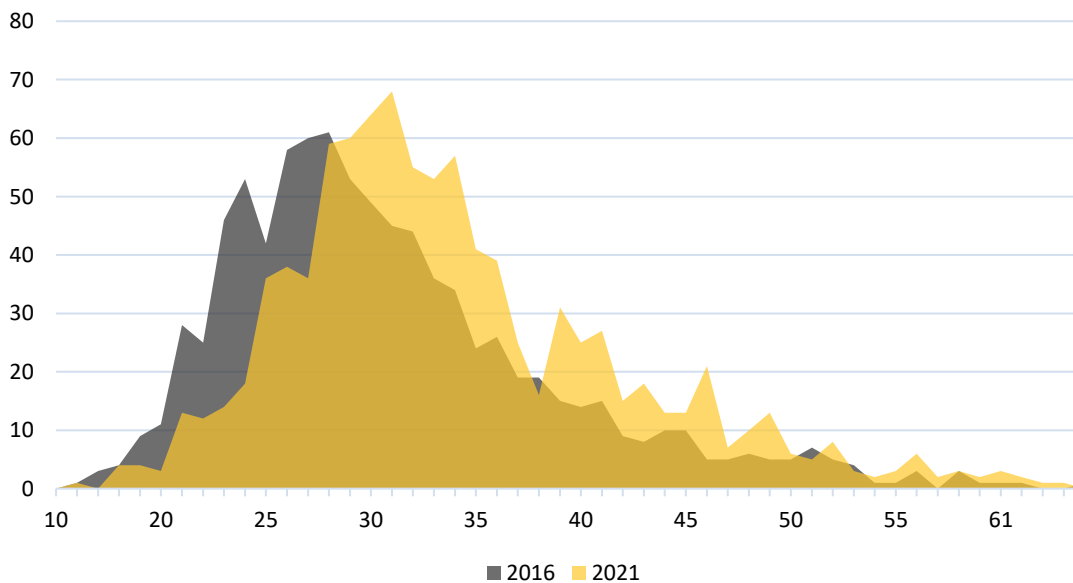

9.4 Jong en oud

figuur 52 **GHB – Leeftijdscategorieën 2007-2021**

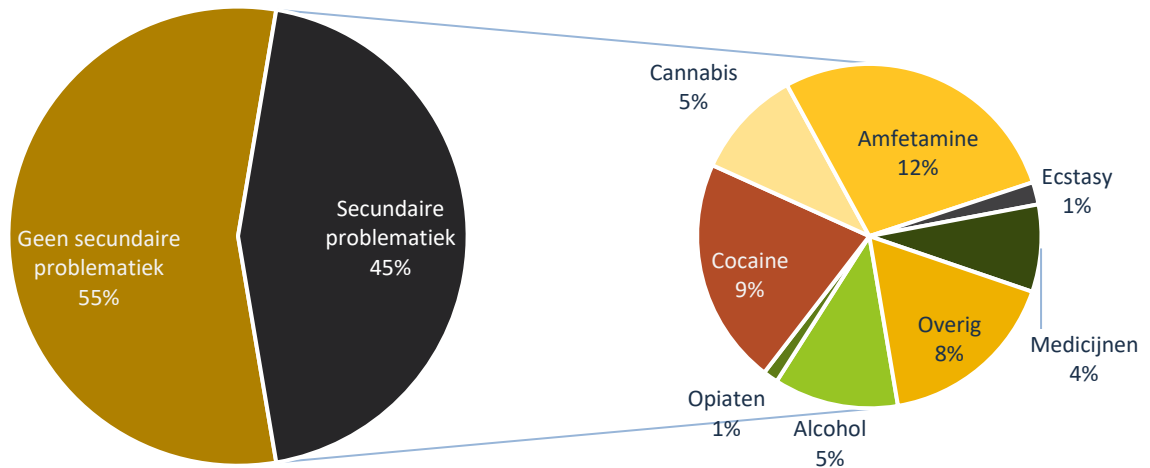

figuur 53 **GHB - Leeftijdsverdeling 2007 versus 2021**

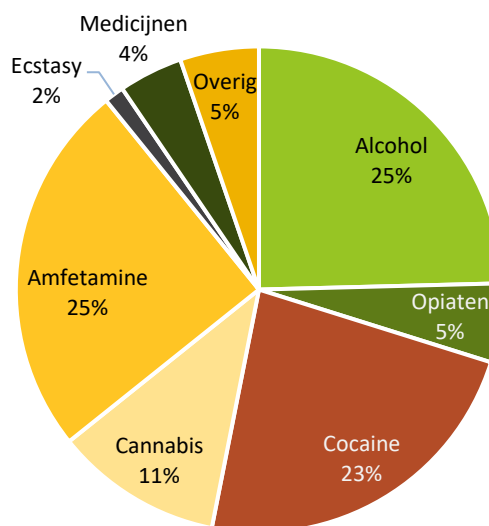
9.5 Secundaire problematiek

figuur 54 GHB - Secundaire problematiek 2021

9.6 Gebruik als bijmiddel

figuur 55 GHB – Gebruik als bijmiddel 2021 (N=305)

10. Medicijnen¹³

10.1 Uitgelicht

- Aantal hulpvragers neemt toe tussen 2016 en 2021.¹⁴
- Aandeel in de verslavingszorg stijgt hierdoor licht naar 2% in 2021.
- Aandeel vrouwen bij hulpvraag medicijnen relatief hoog in vergelijking met andere problematiek.
- Aandeel <40 jaar neemt toe tussen 2016 en 2021.
- Gemiddelde leeftijd neemt in tegenstelling tot de algehele trend licht af.

10.2 In het kort

tabel 12 Overzicht medicijnen hulpvraag 2021

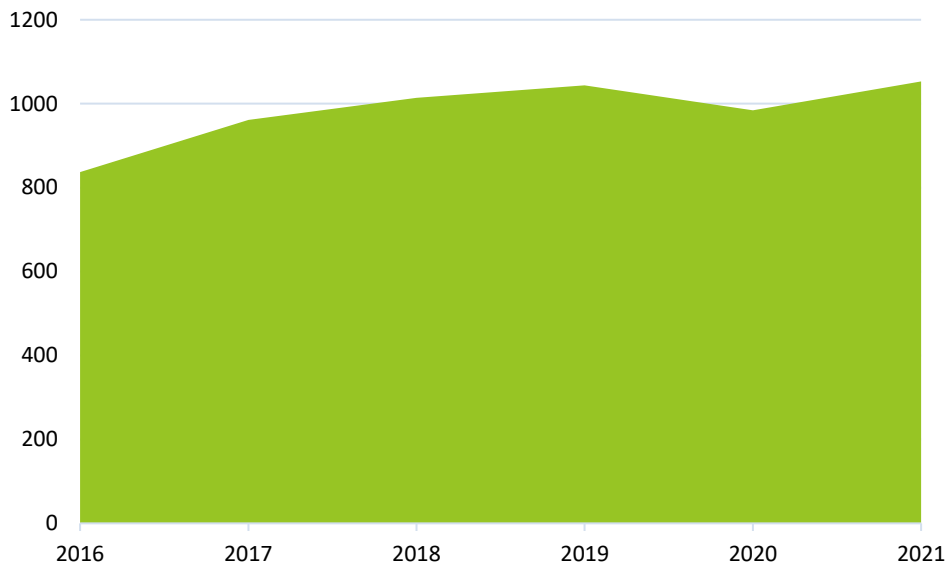
Demografie		
Aantal hulpzoekers		1053
Aandeel verslavingszorg		2%
Aandeel man		53%
Aandeel vrouw		47%
Aandeel ongedifferentieerd		0%
Gemiddelde leeftijd		44
Aandeel 25-		7%
Aandeel 55+		26%
Problematiek		
Alleen hoofdproblematiek		67%
Ook neven problematiek		33%
Gebruik als bijmiddel		1151

10.3 Trends en ontwikkeling van de hulpvraag

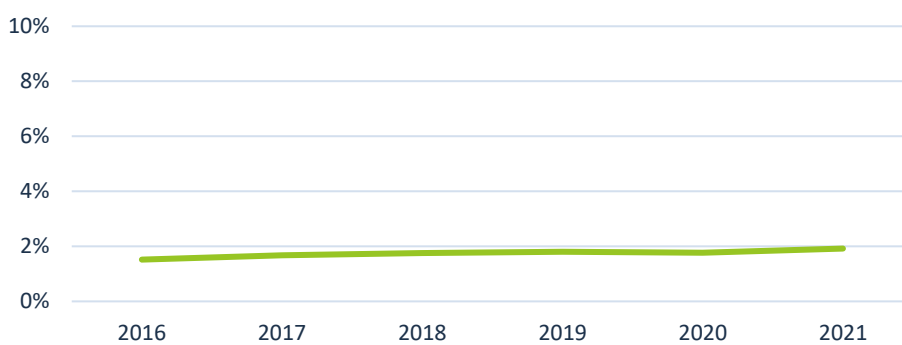
¹³ Niet alle verslavingsinstellingen waren in staat alle benodigde gegevens aan te leveren (zie ook de inleiding en Bijlage 1). De absolute aantallen zijn een onderrapportage van het landelijke beeld. Er zijn geen aanwijzingen dat de gegevens van de ontbrekende instellingen invloed zullen hebben op de trends.

¹⁴ Het merendeel van deze problematiek bestaat uit benzodiazepines.

figuur 56 Medicijnen - Trend hulpvraag 2016-2021

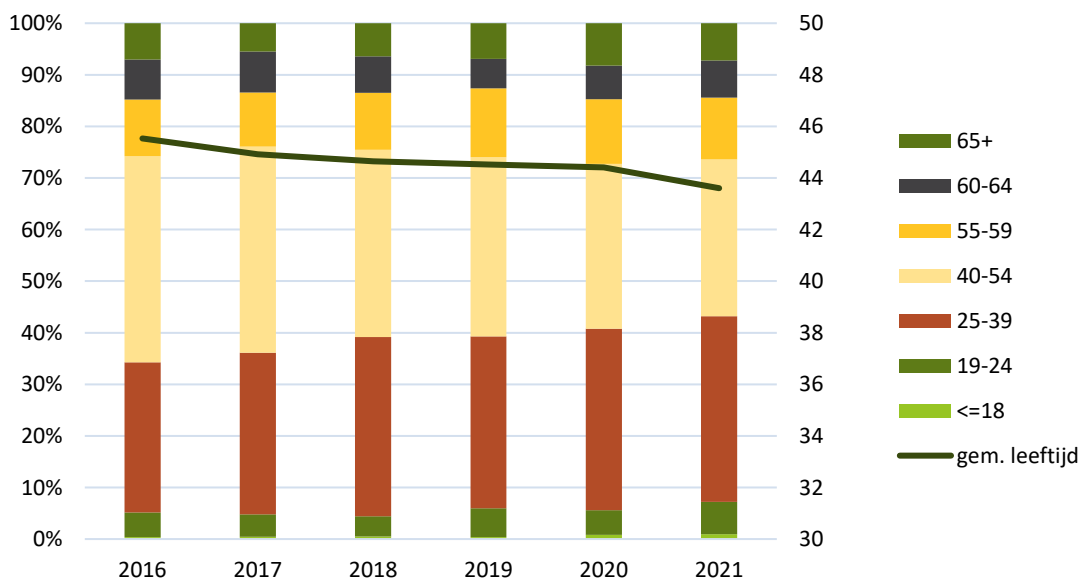

figuur 57 Medicijnen - Trend aandeel hulpvraag 2016-2021

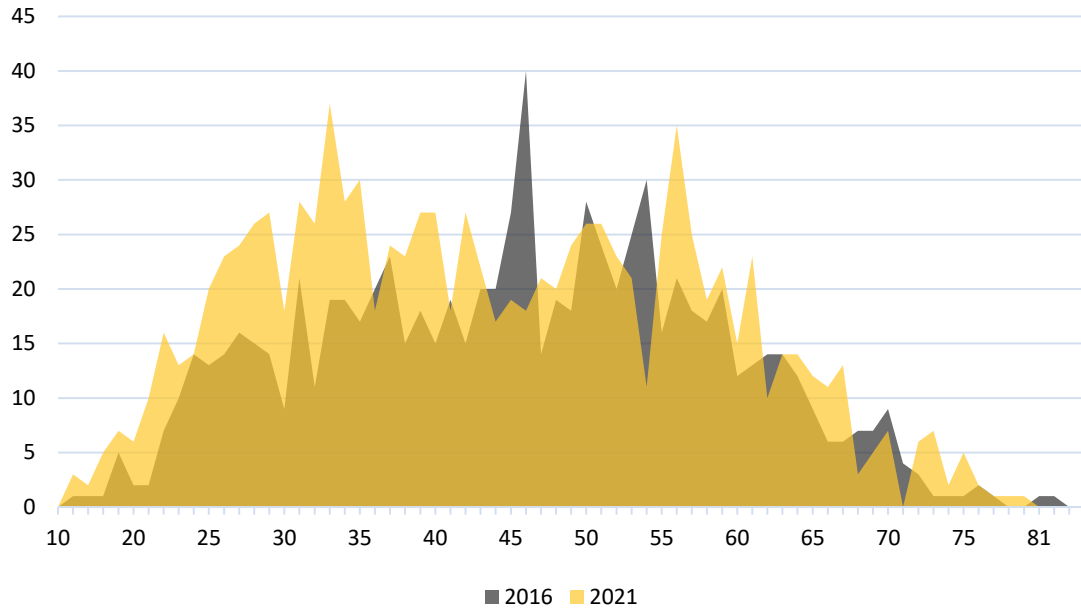

10.4 Jong en oud

figuur 58 Medicijnen – Leeftijdscategorieën 2016-2021

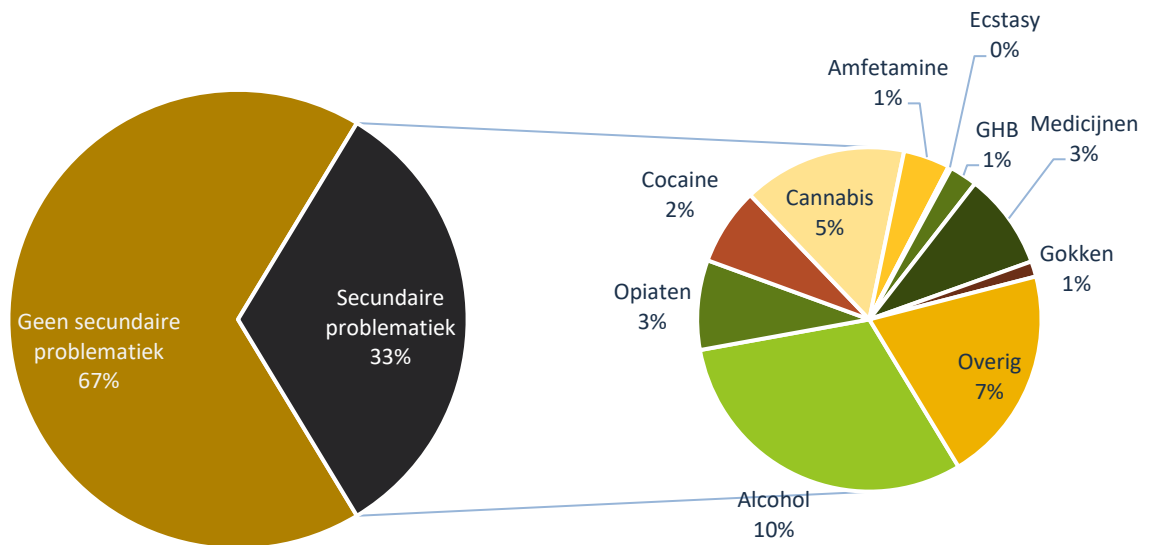

figuur 59 Medicijnen - Leeftijdsverdeling 2016 versus 2021

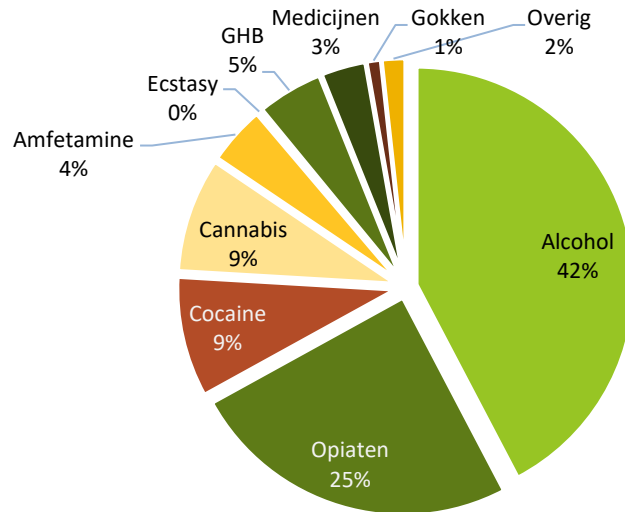
10.5 Secundaire problematiek

figuur 60 Medicijnen - Secundaire problematiek 2021

10.6 Gebruik als bijmiddel

figuur 61 Medicijnen – Gebruik als bijmiddel 2021 (N=1.151)

11. Gokken¹⁵

11.1 Uitgelicht

- Aantal en aandeel hulpvragers voor gokproblematiek neemt licht af tussen 2016 en 2021.
- Ook een survey onder verslavingsinstellingen voor de cijfers uit 2022 laat een daling zien ten opzichte van 2021.

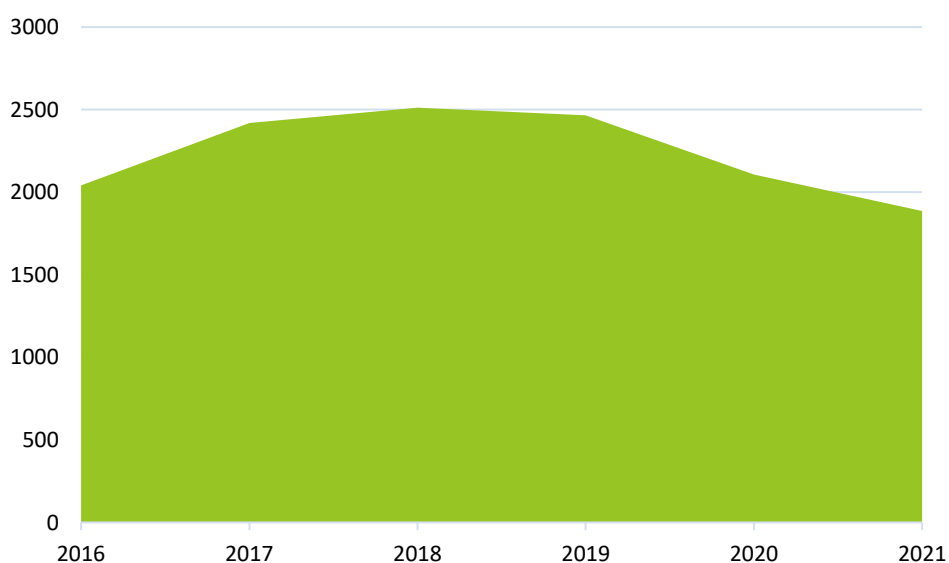
11.2 In het kort

tabel 13 **Overzicht gokken hulpvragers 2021**

Demografie		
Aantal hulpzoekers		1887
Aandeel verslavingszorg		3%
Aandeel man		87%
Aandeel vrouw		13%
Aandeel ongedifferentieerd		0%
Gemiddelde leeftijd		35
Aandeel 25-		17%
Aandeel 55+		9%
Problematiek		
Alleen hoofdproblematiek		74%
Ook nevenproblematiek		26%
Gebruik als bijmiddel		615

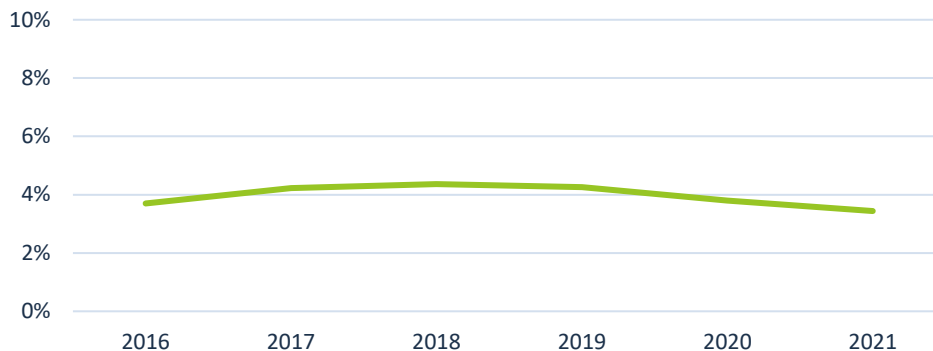
11.3 Trends en ontwikkeling van de hulpvraag

figuur 62 **Gokken – Aantal hulpvragers 2016-2021**

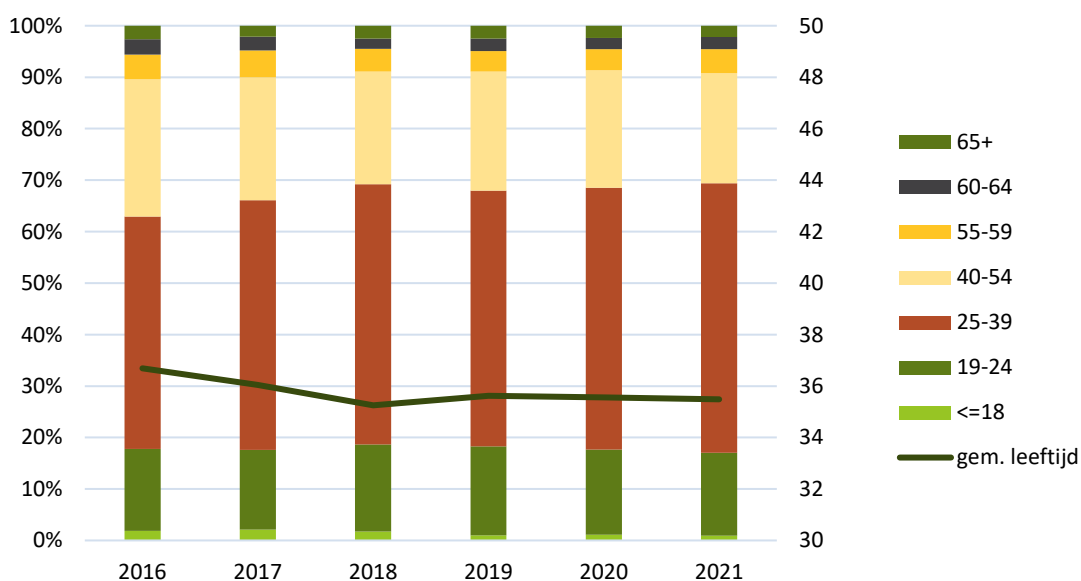
¹⁵ Niet alle verslavingsinstellingen waren in staat alle benodigde gegevens aan te leveren (zie ook de inleiding en Bijlage 1). De absolute aantallen zijn een onderrapportage van het landelijke beeld. Er zijn geen aanwijzingen dat de gegevens van de ontbrekende instellingen invloed zullen hebben op de trends.

figuur 63 **Gokken – aandeel hulpvragers 2016 – 2021**

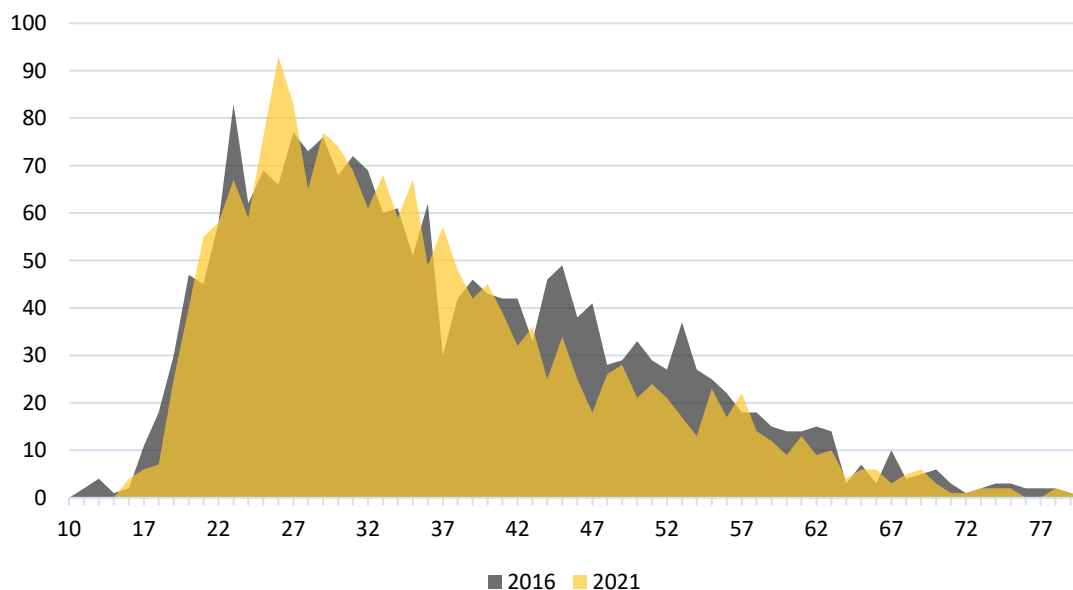

11.4 Jong en oud

figuur 64 **Gokken – Leeftijdscategorieën 2016-2021**

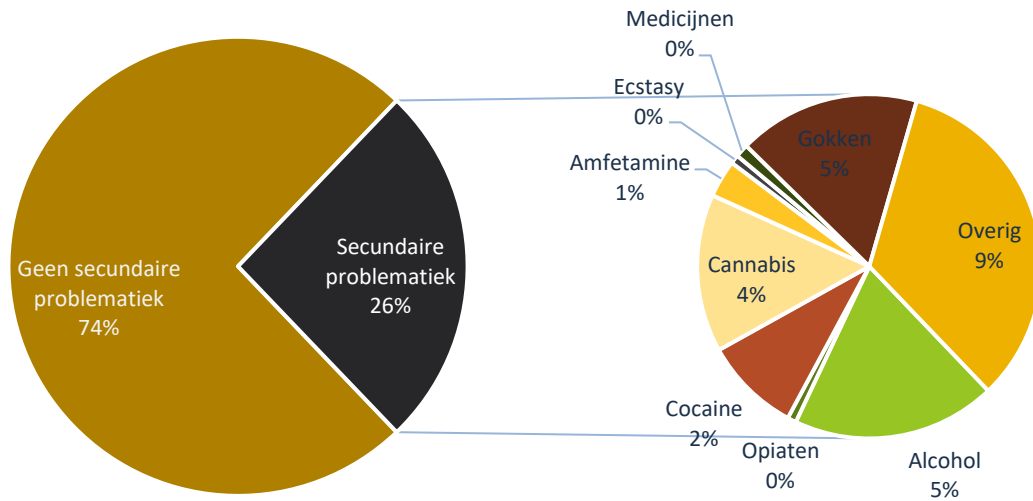

figuur 65 **Gokken - Leeftijdsverdeling 2016 versus 2021**

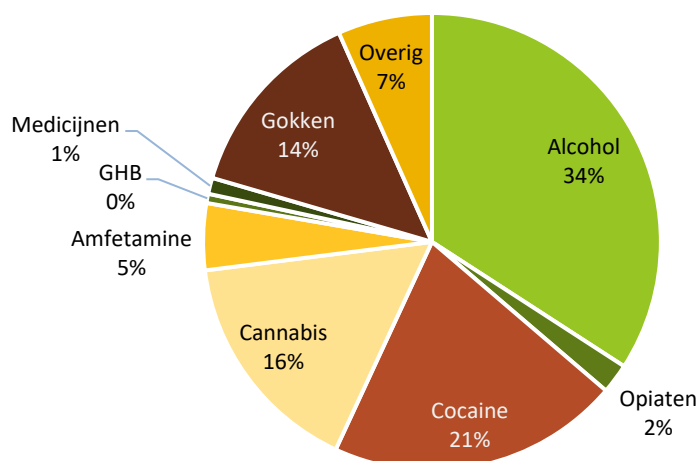
11.5 Secundaire problematiek

figuur 66 Gokken – secundaire problematiek

11.6 Gokken als nevenproblematiek

figuur 67 Gokken – als nevenproblematiek 2021 (N=615)

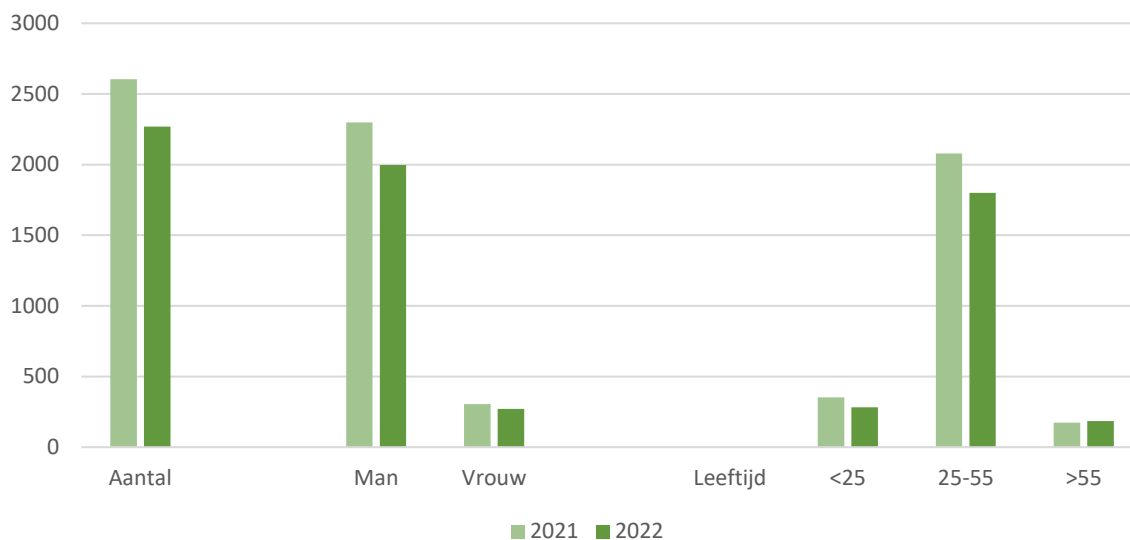

11.7 Survey gokken

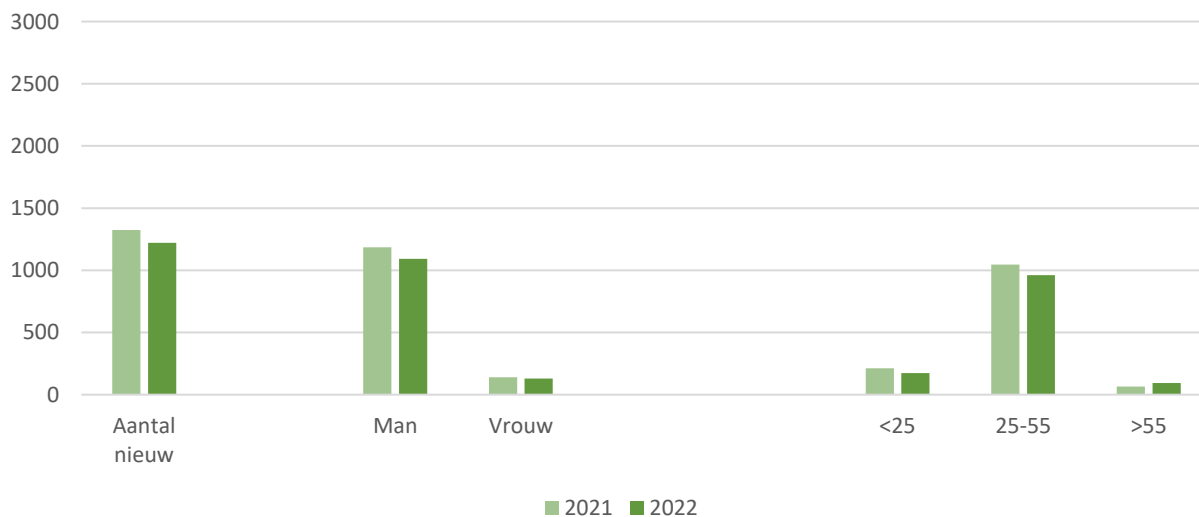
Vooruitlopend op LADIS kerncijfers 2022 is er een vragenlijst uitgezet naar de instellingen voor verslavingszorg om de eventuele effecten van de wetwijziging omtrent online kansspelen te monitoren.

De enquête is uitgezet naar 21 instellingen. Hiervan hebben 7 instellingen cijfers aangeleverd. Onderstaand de resultaten van de enquête.

figuur 68 Resultaat enquête - aantal hulpvragers gokken 2022 tegenover 2021¹⁶

figuur 69 Resultaat enquête – Aantal *nieuwe* hulpvragers gokken 2022 tegenover 2021

De resultaten van de survey laten zien dat bij de instellingen die cijfers hebben aangeleverd sprake van een daling lijkt te zijn.

¹⁶ Mogelijk zijn er verschillende definities gehanteerd door de instellingen.

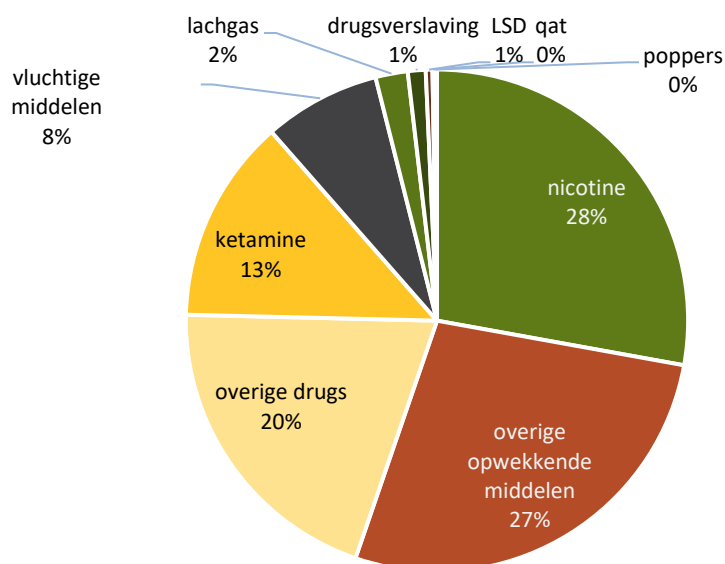
12. Overig¹⁷

12.1 Uitgelicht

- Naast aantal overige categorieën zijn er ook problematieken die op een hoger aggregatieniveau bij de instelling worden gerapporteerd. Het betreft zowel middel- als gedrag gerelateerde verslavingen
- Deze samengestelde categorieën bevatten mogelijk nieuwe middelen die nog niet apart worden geregistreerd zoals de NPS-sen (New Psychoactive Substances).
- Meer gedifferentieerde registratie van middelen aan de bron is gewenst om beter inzicht te krijgen in de hulpvraag voor deze middelen.

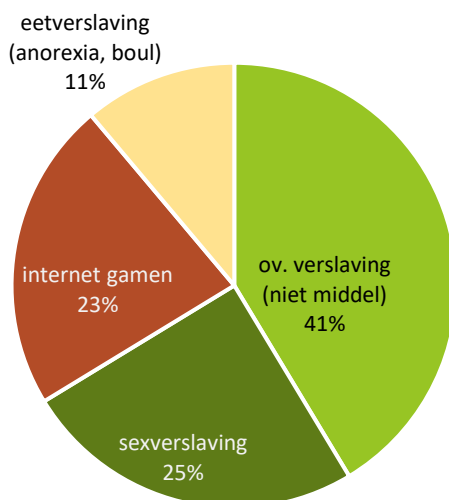
12.2 In het kort

figuur 70 Hoofdgroepen binnen de categorie overige middelen 2021 (N=1.387)

¹⁷ Niet alle verslavingsinstellingen waren in staat alle benodigde gegevens aan te leveren (zie ook de inleiding en Bijlage 1). De absolute aantallen zijn een onderrapportage van het landelijke beeld. Er zijn geen aanwijzingen dat de gegevens van de ontbrekende instellingen invloed zullen hebben op de trends.

figuur 71 Hoofdgroepen binnen de categorie overige niet middel gerelateerde verslavingen 2021 (N=979)

12.3 Internetgamen - in het kort

tabel 14 Internetgamen - Overzicht hulpvragers 2021

Demografie		
Aantal hulpzoekers		221
Man : Vrouw		92:8
Gemiddelde leeftijd		25
Aandeel 25-		54%
Aandeel 55+		2%
Problematiek		
Enkelvoudig : Meervoudig		81:19

12.4 Nicotine - in het kort

tabel 15 Nicotine - Overzicht hulpvragers 2021

Demografie		
Aantal hulpzoekers		389
Man : Vrouw		57:43
Gemiddelde leeftijd		49
Aandeel 25-		6%
Aandeel 55+		41%
Problematiek		
Enkelvoudig : Meervoudig		82:18

Bijlage I: Deelnemende Instellingen

In elk hoofdstuk wordt in een voetnoot vermeld dat niet alle verslavingsinstellingen in staat waren alle benodigde gegevens aan te leveren. In de leeswijzer van hoofdstuk 1 wordt kort beschreven wat hiervan de belangrijkste oorzaken waren.

Er zijn in Nederland in totaal 21 instellingen met een verslavingszorgaanbod die gevraagd zijn hun gegevens aan LADIS aan te leveren.

Voor de periode 2016 t/m 2018 waren 12 instellingen en voor de periode 2019 t/m 2021 15 instellingen, in staat een goede aanlevering te doen van hun data zodat deze cijfers konden worden meegenomen in de tussenrapportage.

De trends gepresenteerd in deze tussenrapportage zijn gebaseerd op circa 85% van het totaal aantal cliënten in zorg bij de 21 instellingen. Deze schatting is gebaseerd op de aantallen die de instellingen in 2015 aanleverden. Er zijn geen aanwijzingen dat de gegevens van de ontbrekende instellingen invloed zullen hebben op de trends.

Colofon

Auteurs:

D.J. Wisselink
drs. W.G.T. Kuijpers Msc
ing. J.P. Kerssies
J.B. van der Slink

Aan deze publicatie werkten tevens mee:

A. Kersten
ir. B.A.L. Jansen
V.A.M. van der Hoop – Terwindt

Nadere informatie is aan te vragen bij:

Stichting Informatievoorziening Zorg (IVZ)

De Bouw 125
3991 SZ Houten

Telefoon: 030-63 58 220
LADIS: <http://www.ladis.eu>
IVZ: <http://www.sivz.nl>
E-mail: ladis@sivz.nl

© maart 2023 - Stichting Informatievoorziening Zorg, Houten.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende(n).